Space for Available
for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa
@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਖਰਾ ਸੱਚ
Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 332, 12 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 18 ਦਸੰਬਰ, 2025 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਜੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਕੀ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ

ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਗਏ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੋਣ ਇਕੱਲਿਆਂ ਨਾ ਲੜਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਡਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ”ਜੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋ ਹੀ ਰਾਹ ਹਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਕਾਡਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਰਾਹ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਹੈ।÷ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕਾਡਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਤਿੰਨ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੁਖ਼ਾਲਫ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਏ ਸ਼ ?ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਇਹ ਅਹਿਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ 117 ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਲੱਗ ਹੋਏ ਸਨ ਕੀ ਉਹ ਹੱਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ?

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਬਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਖੇਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫ਼ੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਆਈਆਂ। ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਭਵਾਨਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੀਆਂ ਅਟਕਲਾਂ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਜੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਕੀ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਨਹੁੰ-ਮਾਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੱਸਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਹੈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗ਼ਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐੱਨਡੀਏ ਤੋਂ 2020 ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾ ਸਕੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਰਕਾ ਮਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਰੂਰ ਵਧਿਆ ਸੀ। 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਹਿਜ਼ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿਮਟ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ

ਆਖ਼ਰ ਸ਼ ?ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਉੱਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੂਰ ਕਿਉਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਲਿਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਕਈ ਖੇਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵੋਟ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਖ਼ਾਲਿਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਅਧਾਰ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੋ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ - ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਰਵਾਇਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਬਦਲ ਜਲਦੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸਮਝ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਭੁਗਤਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਕਾਡਰ ਹੈ ਗਰਾਊਂਡ ਉੱਤੇ ਲੋਕ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਇੱਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਬੂਲੇ ਗਏ ਆਗੂ ਵੱਜੋਂ ਨਹੀਂ ਉੱਭਰ ਸਕੇ।

ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਨਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਜੇ ਹੁਣ ਗਠਜੋੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਰਹੇਗਾ। ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 117 ਵਿੱਚੋਂ 22 ਜਾਂ 23 ਸੀਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 13 ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਉੱਤੇ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਦਰ ਬੇਉਮੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸਿਫ਼ਰ ਜਮ ?ਹਾਂ ਸਿਫ਼ਰ ਵਰਗਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਵਰਗੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣਾ ।ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ 8 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਚਾਹੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਧਾਇਆ ਪਰ ਸੱਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਆਸ ਅਤੇ ਅਵਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਦੂਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਅਧਾਰ ਕਿਵੇਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਚਾਹੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਜਗਰੂਪ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਰੁਝਾਨ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋ ਗਈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਫ਼ਤਵਾ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਢਾਂਚਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਗ਼ੈਰ-ਕਿਸਾਨੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵੀ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਸਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਗੂ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਲੋਕ ਮੰਨ ਸਕਣ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਕਹੇ ਉੱਤੇ ਲੋਕ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਮੌਜੂਦਾ ਪੁਰਾਣੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਕਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਗਰੂਪ ਸੇਖੋਂ ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਾਹੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਣੇ ਕਈ ਆਗੂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਜਾ ਕੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਸੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਉਸਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ

ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਗਏ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੋਣ ਇਕੱਲਿਆਂ ਨਾ ਲੜਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਡਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ”ਜੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋ ਹੀ ਰਾਹ ਹਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਕਾਡਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਰਾਹ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕਾਡਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਤਿੰਨ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੁਖ਼ਾਲਫ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਏ ਸ਼ ?ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਇਹ ਅਹਿਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 12 DEC TO 18 DEC, 2025

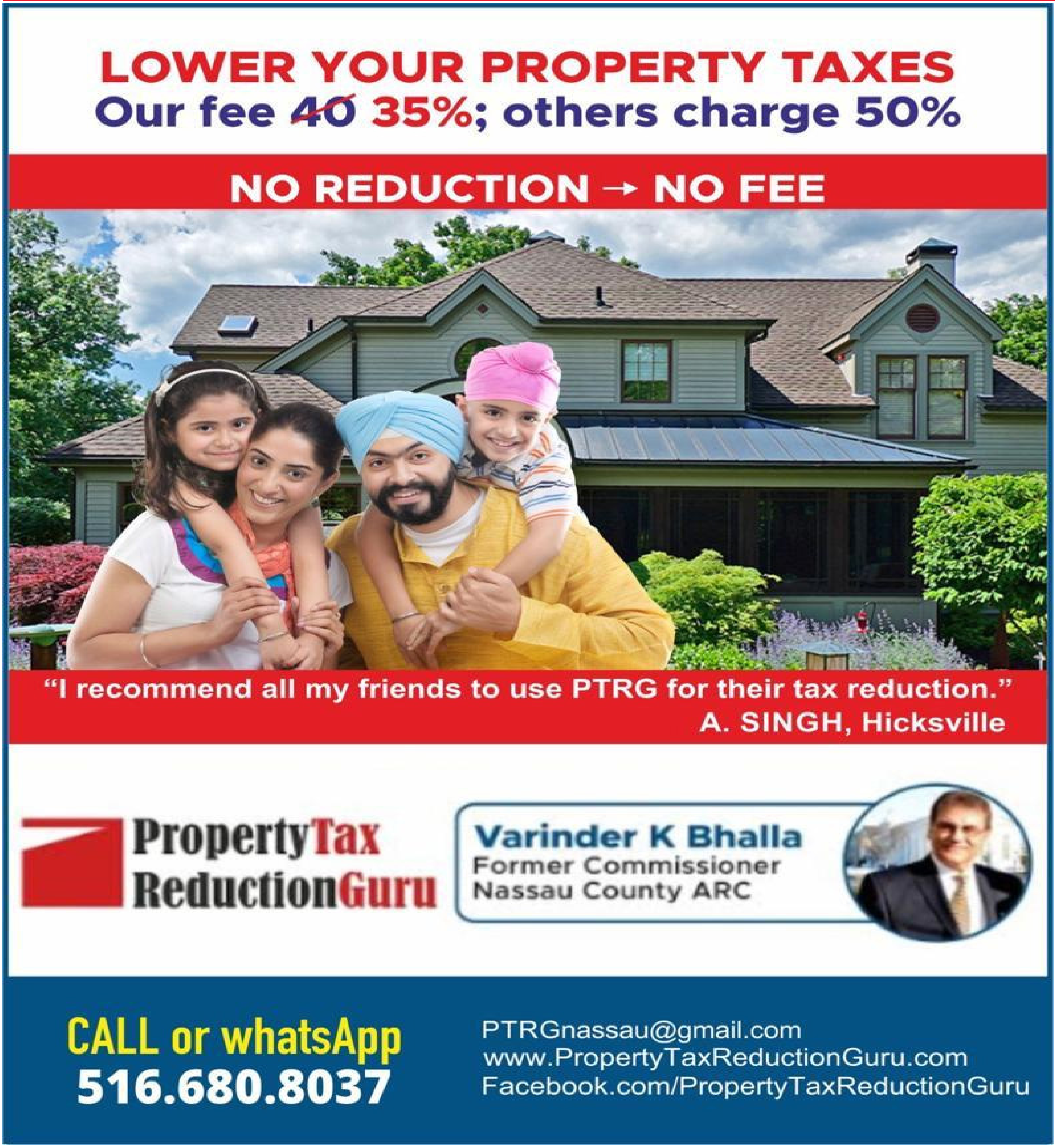

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 12 DEC TO 18 DEC, 2025

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜਾ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2024 ਦੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਚ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਪੰਜਾਬ ਕਾਡਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਸਫਲਤਾ ’ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ : ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ
2024 ਦੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਪੰਜਾਬ ਕਾਡਰ

ਅਮਰੀਕਾ (ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ)–ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਦੀ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੀ 2024 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ’ਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 4 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਦਿਤਾ ਬੰਸਲ, ਆਸਥਾ ਸਿੰਘ, ਕਾਰਤਿਕੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਕੰਵਲ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਅੱਜ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ 179 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਡਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹਨਾਂ 4 ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋ ਸਿਰਫ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਕਾਡਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਤਿੰਨਾਂ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਮੁਦਿਤਾ ਬੰਸਲ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਆਸਥਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਰਤਿਕੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਕਾਡਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਏ.ਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚੋਂ 353 ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਟੇ ’ਚ ਚਾਰ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਅਨਮ’ ਅਸ਼ਫਾਕ ਅਨਦ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ, ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸੁਬਰਤ ਸਿੰਘ ਬਾਲੋਟ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਭਾਣਜਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੋਕਾਮ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤਿਵਿਧਿਆਂ ਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ’ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਐਮ.ਜੀ.ਐਨ. ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਥਾਪਰ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ’ਚ ਬਤੌਰ ਸਹਾਇਕ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੁਲਤਾਨੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਪੀਰਬਖ਼ਸ਼ ਵਾਲਾ ਭੁਲੱਥ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਫੇਸ 2 ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 12 ਫਰਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ

ਢਾਕਾ: ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 12 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਗਸਤ 2024 ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੀਈਸੀ) ਏਐਮਐਮ ਨਾਸਿਰ ਉੱਦੀਨ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ÷ਵੋਟਿੰਗ 12 ਫਰਵਰੀ, 2026 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ’ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਰਾਏ ਜਾਣਨ ਲਈ 12 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਸੀਈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਹਾਬੁਦੀਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਆਇਆ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸੀਈਸੀ ਨੂੰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ÷ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ÷ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ÷ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ÷ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਨਸ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ÷ਇਤਿਹਾਸਕ÷ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਯੂਨਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਚੋਣ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਜਮ ?ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ 30 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 4 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 20 ਜਨਵਰੀ ਹੈ। ਨਾਸਿਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੂਚੀ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਆਖਰੀ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਜਨਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਈਕਾਟ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। 2024 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਹਿੰਸਕ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ 5 ਅਗਸਤ, 2024 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਯੂਨਸ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਦੀ ਨੇਤਾ ਹਸੀਨਾ (78) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖਾਲਿਦਾ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ, ਜਮਾਤ-ਏ-ਇਸਲਾਮੀ, ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 300 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸੰਸਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। BNP ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਫਲਹਾਰੁਲ ਇਸਲਾਮ ਆਲਮਗੀਰ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਤਾਰਿਕ ਰਹਿਮਾਨ, ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਜਲਾਵਤਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ÷ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ÷ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ÷ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਡਾ ਨੇਤਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖੇਗਾ, ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 3.59 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ 3.59 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਆਰਬੀਆਈ) ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ’ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਗੇਟ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ।

ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਕਸ਼ਯ (28), ਵਿਪਿਨ ਕੁਮਾਰ (38), ਹਰਸ਼ (22) ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ ਠਾਕੁਰ (39) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ 500 ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3,59,08,000 ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਅਤੇ ਤਰੁਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ’ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

Preetnama
Khara Sach
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਬਰਾਤ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਸੀਆਈਐੱਸਐੱਫ ਜਵਾਨ ਨੇ ਚਲਾਈ ਗੋਲੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ

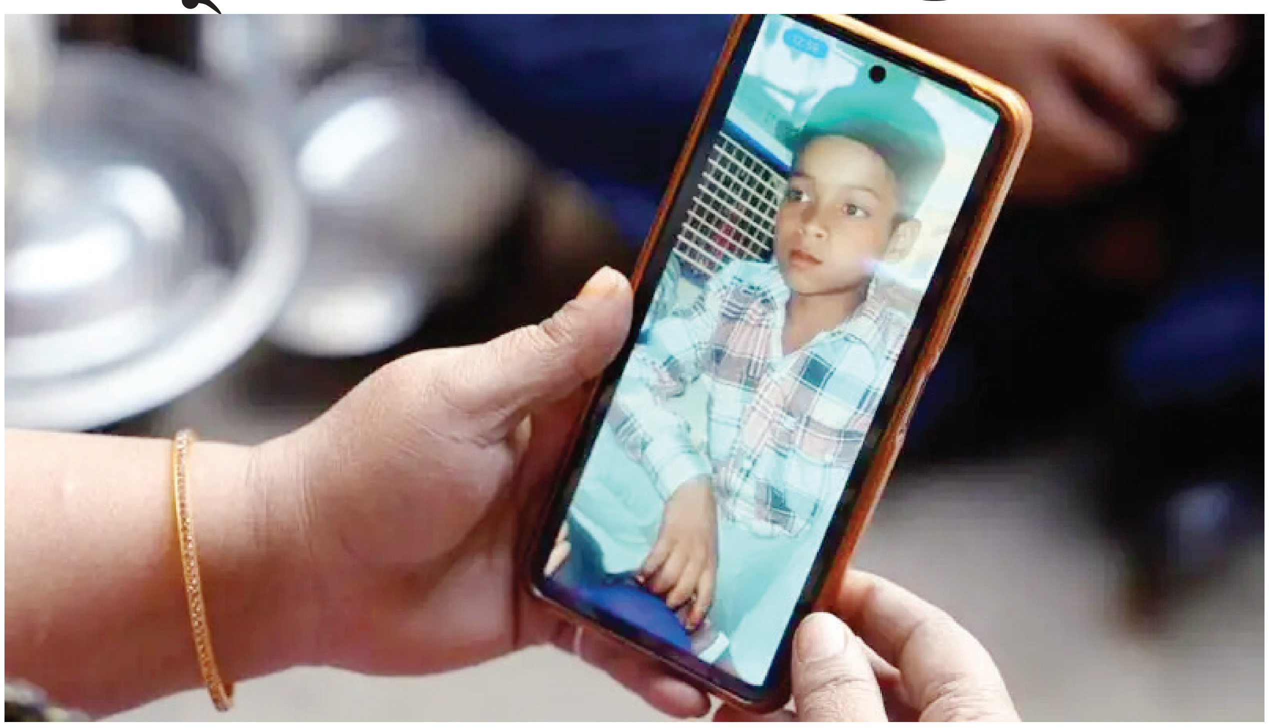

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਾਤ ਦੇ 9 ਵਜਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਾਹਿਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ... ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, 'ਅੰਮੀ, ਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹੋ... ਮੈਂ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ।' ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਜੇ ਤੱਕ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹਦਰਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ 42 ਸਾਲਾ ਨਿਸ਼ਾ ਅੰਸਾਰੀ ਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 18 ਸਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਲੰਘੀ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੀਆਈਐੱਸਐੱਫ ਦੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੈਬਲ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਤਿਵਾਰੀ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਾਹਿਲ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੋਲੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਗਈ ਸੀ।' ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਤਿਵਾਰੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਚਲਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਬਰਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਾ ਅੰਸਾਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ÷ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਕਿਸ ਲਈ ਲੁਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਹੀ ਨਾ? ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਅਸਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨਕਲੀ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜੀਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ? ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਅੱਤਵਾਦੀ 'ਤੇ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਸੀ?÷ਸਾਹਿਲ ਦੀ ਉਮਰ ਮਹਿਜ਼ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨੇੜਲੀ ਹੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਦਕਾਨ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੀਤੇ 29 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਕੰਮ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਘਰ ਲਈ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਿਰਾਜੂਦੀਨ ਅੰਸਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ÷29 ਦੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ ਨੌ ਵਜੇ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਸਾਜਿਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ ਘਰ ਆਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪਾਪਾ ਸਾਹਿਲ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਬੱਚੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ... ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਨੂੰ... ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦਿੱਕਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੜਫਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਹਿਲ ਦੀ ਮਾਂ ਤੁਰੰਤ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਘਰੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੀ ਦੂਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਲ ਉਸ ਰਾਤ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਬਰਾਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਲੁਟਾ ਰਹੇ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਤਿਵਾਰੀ 'ਤੇ ਪਈ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੜਕ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਚੁੱਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਤਿਵਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਹਿਲ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ÷ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ। ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਉੱਥੇ ਪਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਹੇਡਗੇਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ, ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਗੋਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ, ਸਾਹਿਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਹਦਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ, ਚਾਰ ਬਾਈ ਚਾਰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਸਿਰਾਜੂਦੀਨ ਅੰਸਾਰੀ ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ ਪਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਹਿਲ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕੀ। ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਨਿਸ਼ਾ ਅੰਸਾਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਕੀੜੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਂਢੀਆਂ-ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਓ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਲੜਨਾ, ਨਾ ਝਗੜਨਾ, ਗਾਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਗੂੰਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੋ ਪੈਸੇ ਕਮਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਪਾ ਦੀ ਦਵਾਈ ਆ ਸਕੇ, ਘਰ ਦਾ ਖਰਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੀਆਈਐੱਸਐੱਫ ਦੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੈਬਲ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਤਿਵਾਰੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ?

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਤਿਵਾਰੀ ਫਿਲਹਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸ਼ਾਹਦਰਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਗੌਤਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੀਮਾਪੁਰੀ ਦੇ ਏਸੀਪੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਟੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਡੀਸੀਪੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਬਰਾਤ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਬੱਚੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਪਿਸਤੌਲ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸੀ .32 ਬੋਰ ਪਿਸਤੌਲ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਮਗਰੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 15 ਦਸੰਬਰ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਖਾਰਾ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੂੰ 'ਕਸਟਡੀ ਪੈਰੋਲ' (Custody Parole) ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਰਸ਼ੀਦ ਅਤੇ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਭਖਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕ ਸਕਣ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 5000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਨਾਮ 9 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਹੋਏ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਨੌ ਕਤਲ ਕਾਂਡ (FIR ਨੰ. 159) ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਰੀ ਨੌ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ 2025 ਦੀ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 'ਅਨੰਦਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ (1™6) ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ

ਵਕੀਲ ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਖਾਰਾ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨਗੇ।

ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੰਗਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਗੇ।÷ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲ ਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਪੰਜਾਬ ’ਚ ਕਦੇ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਉਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਲਈ 14 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ 23 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ 357 ਜ਼ੋਨਾਂ ਅਤੇ 154 ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੇ 2,863 ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ, ਬੀਜੇਪੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਾਲ 2027 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਇਸੇ ਸਾਲ (2027) ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮਹੱਤਵ

ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੇਂਡੂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮੂਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਂਡੂ ਵੋਟਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਕਸਰ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।ਸਾਬਕਾ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ÷ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੱਤਾ ਦੇ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੇਡਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕੇਡਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਧਰਾਤਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਧਰਾਤਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।÷

ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 73ਵੀਂ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਲੋਕਤਾਂਤਰਿਕ ਢਾਂਚਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਪਹਿਲਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਸਿਆਸੀਕਰਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 73ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਾਬਕਾ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷73ਵੀਂ ਸੋਧ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਕੀ ਮਾਇਨੇ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ੋਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਬਾਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਗਰੂਪ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਹੌਂਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਣਗੇ।ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਾਬਕਾ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਵਾਸਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂਆਂ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਰਸਾਉਣਗੇ।

’ਆਪ’ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਾਖ ਦਾਅ ਉੱਤੇ

ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਦਾਅ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਚੋਣ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹਿਮ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਰਾਹ ਚਣੌਤੀਪੂਰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਖ਼ੁਦ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਡੀਓ/ਬੀਡੀਪੀਓ ਦਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿਕਾਸ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੇ ਲਾਉਣੇ ਹਨ, ਕਿਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬੀਜੇਪੀ ਕਿੱਥੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ

ਬੀਜੇਪੀ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਲਬੂਤੇ ਉੱਤੇ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬੀਜੇਪੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਨੀਤ ਜੋਸ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਲਗਭਗ 1800 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬੀਜੇਪੀ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਲਈ ਲਾਂਚਿੰਗ ਪੈਡ ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਚੋਣ ਬੀਜੇਪੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਿਹੜੀ ਤਾਕ ਵਿੱਚ

ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੀਹਾਂ ਉਤੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣੇ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਇਸ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅੰਕੜੇ ਹੋਣਗੇ।

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਬਣੇ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਾਣੋ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਵਾਦ

ਕਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਕਰਕੇ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਚਰਚਾ 'ਚ ਆਏ

ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਲਈ '500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੂਟਕੇਸ' ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸੀਐਮ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ

ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸੀਐਮ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮਪੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਹੋਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਐਨਾ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ 'ਰਾਜਸਥਾਨ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਟਿਕਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ' ਇਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ।

'ਆਪ' ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ-ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਰੇਟ ਤੈਅ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।" ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਜੋ ਅਹੁਦੇ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਹਰਪਾਲ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਦੋਵੇਂ ਲੀਡਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਅਹੁਦੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਬੀਜੇਪੀ ਦੱਸੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਹੈ।"

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਤੇਵਰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਲਈ '500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ' ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ ਉੱਤੇ ਪੋਸਟ ਪਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਤਾਜ਼ਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ 'ਚਾਪਲੂਸੀ' ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਚੁੱਪ ਹਨ।

ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਵਾਦ

ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ

ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ, ਜੋ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾ ਹਨ, ਨੇ 2012 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਬੀਜੇਪੀ) ਦੀ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ (ਸੀਪੀਐੱਸ) ਬਣੇ ਸਨ।

2007 ਤੋਂ 2017 ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਸੀਪੀਐੱਸ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਫ਼ੰਡ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਸਨ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਐਸ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 'ਮਾਫ਼ੀਆ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ' ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ ਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸਾਲ 2015 ਅਤੇ 2016 ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹੋਂਨ ਬੀਜੇਪੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ

2017 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਫਿਰ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰਬੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਸੀਟ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਲ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਧੂ ਜੋੜੇ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ 2019 ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਲੜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਫਿਰ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਮੰਚ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਕਥਿਤ 75/25 (ਸਰਕਾਰ/ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ) ਵਰਗੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਧ ਗਿਆ ਕਿ 2021 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੱਡਾ ਫੇਰਬਦਲ ਕੀਤਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਬਦਲ ਕੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕਮਾਨ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਫੇਰਬਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੜਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਡਾਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਉੱਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਬੂਤ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਰਨਤਾਰਨ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੁਰਜ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਫ਼ੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੈਂਸਰ ਇਲਾਜ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ (ਨਵੰਬਰ 2024)

2022 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ। 2025 ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਉੱਭਰਨ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਦਾ ਚੌਥੇ ਸਟੇਜ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ, ਹਲਦੀ, ਨਿੰਮ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 850 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸਿੱਧੂ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਾਸ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ

ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਅਨੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਲਈ ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਕਟਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਿੱਧੂ ਜੋੜਾ ਦਬਾਅ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੀ ਝਲਕਾਰਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, ਅਕਾਲੀ ਬੀਜੇਪੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ, ਇਸੀ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਬਾਅ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰੇਸ 'ਚ ਕਈ ਆਗੂ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਅਤੇ ਕਈ ਨੰਬਰ ਤਿੰਨ ਦੀ ਰੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਹੁਣ ਆਏ ਬਿਆਨ ਵੀ ਇਸੇ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, "ਸਿੱਧੂ ਜੋੜਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਅਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਖ਼ੇਮੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਲਿਦ ਮੁਤਾਬਕ, ÷ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਧੂ ਜੋੜੇ ਦੀ ਗਰਾਊਂਡ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਕਲਪ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ, "ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਆਏ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਧੂ ਜੋੜੇ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗ੍ਰਾਫ ਕਾਫੀ ਉੱਚਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਵੀ ਸਿਵਾਏ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲਝੇ ਰਹੇ। ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲ੍ਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਥਾਈਲੈਂਡ ਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਵਿਚਾਲੇ 100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿਹੜਾ ਟਕਰਾਅ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਛੱਡਣ ਪਏ

ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਤਾਜ਼ਾ ਝੜਪਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਜੰਗਬੰਦੀ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਥਾਈਲੈਂਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨੁਤਿਨ ਚਾਰਨਵੀਰਾਕੁਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਬਕਾ ਕੰਬੋਡੀਅਨ ਆਗੂ ਹੁਨ ਸੇਨ ਨੇ ਥਾਈ 'ਹਮਲਾਵਰਾਂ' 'ਤੇ 'ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ' ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਟਕਰਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਥਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਉਬੋਨ ਰਤਚਾਥਾਨੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਤ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਥਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੇਹ ਵਿਹੀਅਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸੋਮਵਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਥਾਈ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕੰਬੋਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਝੜਪਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ

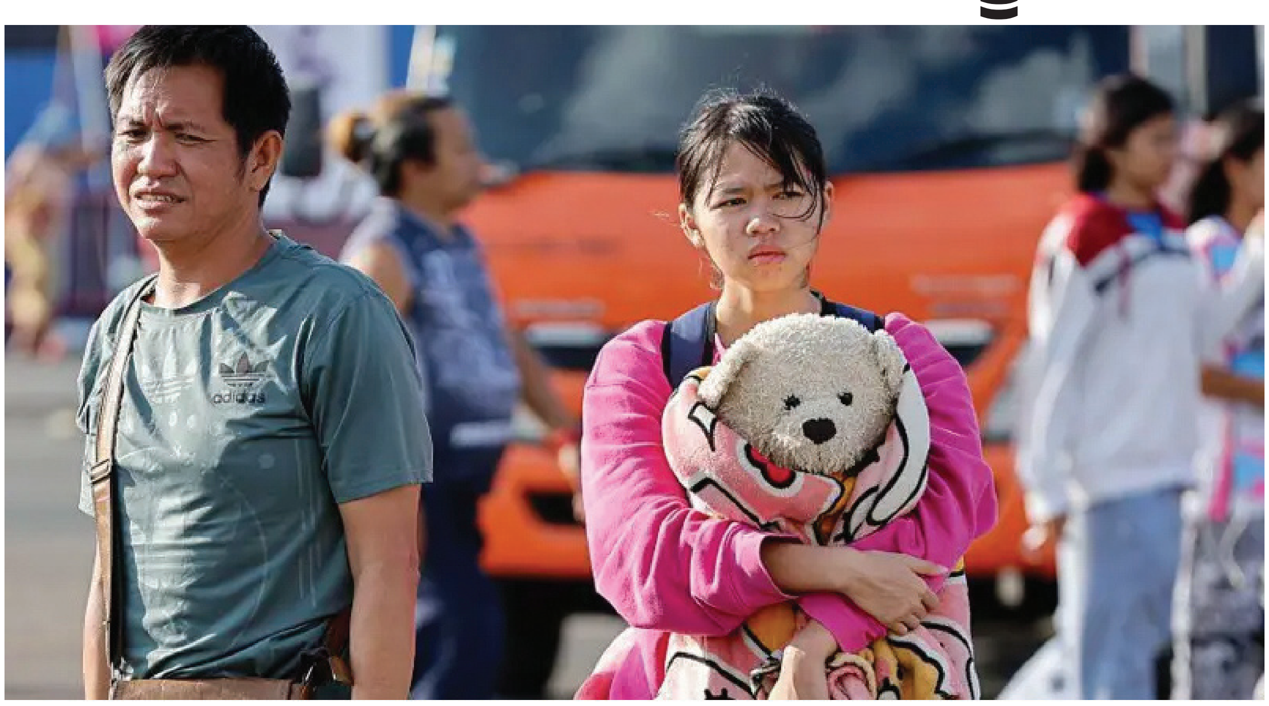

ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬੱਚੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਥਾਈ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸਿਕਸਾਕਾ ਪੋਂਗਸੁਵਾਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਝੜਪਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੀੜਤ ਹਨ ਉਹ ਹਨ, ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ 'ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ'। ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਤਾਜ਼ਾ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਥਾਈ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 650 ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਦੇਖੀ ਗਈ, ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦੌੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਚੱਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੋਂਗਸੁਵਾਨ ਦੇ ਸਕੂਲ ਨੇ ਔਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੈਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ, ਪਰ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੇਕ ਦਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਲਿੱਪ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਸਦੀ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਵਾਦ ਮੁੜ ਭੜਕਿਆ

ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ 24 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਥਾਈਲੈਂਡ 'ਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਰਾਕੇਟ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥਾਈ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨਵਰ ਇਬਰਾਹਿਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਫ਼ੌਰਨ ਬ਼ਗੈਰ ਸ਼ਰਤ ਜੰਗਬੰਦੀ' ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹ਼ਫਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਥਾਈਲੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਬਾਰੂਦੀ ਸੁਰੰਗ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੰਬੋਡੀਆ ਨੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ 800 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੰਬੋਡੀਆ 'ਤੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ।

ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? ਬੇਤੁਕੇ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੂਮੀਗਤ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ÷ਇਸ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਕਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਕਿਉਂ ਖਾਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ... ? ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੋਂਗਸੁਵਾਨ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ÷ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ... ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ਕੀ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ ? ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

LOWER YOUR PROPERTY TAXES

Our fee 35% others charge 50%

NO REDUCTION → NO FEE

CALL 516-680-8037

HUGE TAX SAVINGS FOR OUR HOMEOWNERS

Muttontown $13,435
Jericho - $9,458
Levittown - $3,788
Roslyn - $3,435
Wantagh - $3,208
East Hills $7,925

Woodbury - $4,836
Bayville - $5,797
Westbury - $3,609
Bellmore - $3,731
Bethpage - $3,066
Manhasset $5,840

Varinder K Bhalla
Former Commissioner
Nassau County ARC

PropertyTax ReductionGuru

★★★★★ Five Star Rating by Our Clients

WWW.PropertyTaxReductionGuru.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤਰੱਕੀ 'ਚ ਨਵਾਂ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ: ਮਾਨ

ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਦੀ ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਪੇਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ::ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਆਏਗੀ।

ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਉੱਭਰਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੌਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜਾਪਾਨ ਬੈਂਕ ਫਾਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ (ਜੇ.ਬੀ.ਆਈ.ਸੀ.) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਓਗਾਵਾ ਕਾਜੂਨੋਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਊਰਜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤਲਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿੱਤੀ ਮੌਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈਸਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਅਤੇ ਈ.ਵੀ.ਪੀ. ਟੋਮੋਨੋਰੀ ਕਾਈ ਅਤੇ ਟੋਰੂ ਨਕਾਨੇ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਮਹਾ ਮੋਟਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਰਣਨੀਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਯੋਜਨਾ ਸਮੂਹ, ਤਨਾਕਾ ਹਿਰੋਕੀ ਅਤੇ ਸੁਜ਼ੂਕੀ ਮਾਰੀ ਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਹੀਕਲਜ਼, ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪੰਜਾਬ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ 2026 ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੌਂਡਾ ਮੋਟਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਮੈਨੇਜਰ ਤਤਸੁਆ ਨਾਕਾਮੁਰਾ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. ਕਿਓਸ਼ੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤਲਾਸ਼ਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਮੇਲਨ 2026 ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਪਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਜੇ.ਆਈ.ਸੀ.ਏ.) ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਯਾਮਾਦਾ ਤਤਸੁਆ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ-ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ.ਆਈ.ਸੀ.ਏ. ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ.ਆਈ.ਸੀ.ਏ. ਨੇ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੋਰੇ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਹਾਜੀਮੇ ਇਸ਼ੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਟੋ ਅਤੇ ਏਅਰੋਸਪੇਸ ਸੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਖ਼ੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਵਾਈਸ ਮਨਿਸਟਰ ਇਕਾਨਮੀ, ਟਰੇਡ ਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕੋਮੋਰੀ ਤਾਕੂਓ ਨੇ ਜਾਪਾਨੀ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਨਵੈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਤਾਲਮੇਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੁਜਿਤਸੂ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜੁੰਗੋ ਓਕਾਈ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਪਾਨ ਫੇਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਐਨ.ਈ.ਸੀ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਪਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਕੋਟੋ ਨੋਡਾ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਮਿਹੋ ਹਾਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਡਿਜੀਟਲ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਈ.ਟੀ. ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 250 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨੀ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਟੋਕੀਓ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ.ਜੀ. ਜੈਟਰੋ ਇੰਡੀਆ ਸੁਜ਼ੂਕੀ ਤਾਕਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾਗਤ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਭਾਰਤ-ਜਾਪਾਨ ਆਰਥਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੀਰੋ ਮੋਟੋਕਾਰਪ (ਸੁਮਿਤੋਮੋ ਅਤੇ ਕਿਰੀਯੂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ), ਵਰਧਮਾਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਟੀਲਜ਼ (ਆਈਚੀ ਸਟੀਲ) ਅਤੇ ਐਕਸਐਲ ਸਕਾਊਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਵਾਇਰਲ ਕਥਿਤ ਆਡੀਓ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ :ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਕਥਿਤ ਆਡੀਓ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਆਵਾਜ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਹੈ।

ਆਡੀਓ ਵਿਚ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਰਤਾਜ ਚਹਿਲ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਆਡੀਓ ਕਲਿੱਪ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਮਸਲਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਜਲਦ ਹੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਆਡੀਓ ਵੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਸੀ।

ਯੂਨੈਸਕੋ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਆਲਮੀ ਹਰਮਨਪਿਆਰਤਾ ਵਧੇਗੀ : ਮੋਦੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ :ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਅਮੂਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ 'ਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੀ.ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਨੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਵਲੋਂ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ 'ਚ ਕਿਹਾ, ''ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਖ਼ੁਸ਼ ਹਨ।''

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਦੀਵਾਲੀ ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਅਮੂਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।'' ਪੀ.ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਾਡਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।'' ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਹੋਈ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇੰਡੀਗੋ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲ, 'ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ'

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, : ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਉਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੰਡੀਗੋ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਸੇ ਹੋਏ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਤੁਸ਼ਾਰ ਰਾਓ ਗੇਡੇਲਾ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੋਰ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਿਵੇਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਸੂਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ (ਡੀਜੀਸੀਏ) ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਡੀਗੋ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਹੈ।ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਕਟ ਕਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਉਡਾਣ ਡਿਊਟੀ ਘੰਟਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
Weekly Preetnama
www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
Jaswinder Singh New Jersey
Mindi Manak NewYork
Jagjit Singh Dasuya
Gurmeet Singh Dhalwan Chicago
G. S Singh Punjab
Sujan Nag, USA
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
Sarabjit Kaur Punjab
Sukhmandar Brar (Bhagata Bhaika) Vancouver,

Sunil Kumar Gund (Journalist) India
Raj Rani Video editor
Jagmeet Kaur 97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੈਂਟਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਤੇ ਠੱਗ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੋਰਖ-ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਭਰੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲਿਆਂ ਦੀ ਰਾਹ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਉਣ। ਇਹ ਗੋਰਖਧੰਦਾ 80 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1996 ਵਿਚ ਮਾਲਟਾ ਬੋਟ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 283 ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਇਕ ਬੋਟ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਡੁੱਬ ਗਈ।

ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ। 2016 ਦੌਰਾਨ ਪੈਨਾਮਾ ਬੋਟ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਸ ਰੈਕੇਟ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 25 ਗੱਭਰੂਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਕ ਬੇੜੇ ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੇੜੀ ਦਸ ਜਨਵਰੀ 2016 ਨੂੰ ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਕੋਲ ਡੁੱਬ ਗਈ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਬਚੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ,ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਟਾ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਾਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ ਨੇ ਮਾਲਟਾ ਵੋਟ ਟਰੇਜਿਡੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ 29 ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਾਇਰ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਉਰੋ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹੀ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ 57 ਅਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਵੇਟਾ ਕੋਟ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਯਤਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਗੱਭਰੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਲਈ ਯੂਰਪ ਜਾਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨ ਤੇ ਤੁਰਕੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਇਰਾਨ ਤੇ ਇਥੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਥਾਨਕ ਗੁੱਜਾ ਪੀਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਨੇ ਵੀ ਬੁਲਗਾਰੀਆ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਇਜ਼ ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਸੀਰੀਆ ਤੱਕ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੜਕ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬੁਲਗਾਰੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਤੁਰਕੀ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਇਰਾਨ ਤੇ ਫਿਰ ਪਾਕਿ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਕੋਟ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਗਰੀਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਭੇਜਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਮੋਰਾਕੋ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਤੁਰਕੀ ਵਾਲਾ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਮੋਰਾਕੋ ਵਾਲਾ ਰਸਤਾ ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਹੈ। 31 ਦਸੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਮੋਰਾਕੋ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। 2003 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਸਪੇਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਹ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਏਰੀਜੋਨਾ ਰੂਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ 30 ਗੱਭਰੂ ਏਰੀਜੋਨਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਫਸ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਮੰਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਬੀਰਪੁਰ, ਮਜੀਦਪੁਰ, ਮੁਰੱਬਾ, ਮੋਹੋਬਲੀਪੁਰ, ਮਹਿਜਦਪੁਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਏਰੀਜੋਨਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਗਰੀਸ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲਗਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਸ਼ੇਨੇਗਨ ਵੀਜ਼ਾ ਇਟਲੀ ਫਰਾਂਸ ਸਮੇਤ 14 ਦੇਸਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੇਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ 70 ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਤੱਕ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ 36 ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗ ਗਏ, ਹੁਣ ਏਰੀਜੋਨਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹਨ। ਜਾਅਲੀ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹੀਂ ਹੱਥੀ ਲੁਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਗਾਂ ਉਤੇ ਆਈ ਇਹ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾੜ੍ਹਸਤੀ ਹੈ ? ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਸਾੜ੍ਹਸਤੀ ਵੀ ਉਸੇ ਵਡੀ ਸਾੜ੍ਹਸਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਤੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਕਿਰਤ ਕਰੋ-ਵੰਡ ਛਕੋ-ਨਾਮ ਜਪੋ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਟੁਟ ਕੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਂਗਵਾਰ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਟੁਟਣ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਇਸ ਸੰਤਾਪ ਦਾ ਇਕ ਹਿਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2008 ਵਿਚ ਆਏ ਆਲਮੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਪਈਆ ਹਨ। ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਹੁਲੱੜਬਾਜੀ ਵੀ ਇਸੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਰੋਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ, ਪਰ ਇਕ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ, ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਫੀਸ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋ 1800 ਡਾਲਰ ਛਿਮਾਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ 7200 ਡਾਲਰ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕੇ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ 8000 ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਘੰਟੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ ਭਾਵ 80 ਘੰਟੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜਾਜਤ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਘਟੋਘਟ ਸਰਕਾਰੀ ਉਜਰਤ 11.8 ਡਾਲਰ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ 15 ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਈ ਦਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਿਲਾ ਕੇ 1200 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ 1200 ਡਾਲਰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਫੀਸ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਖਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 80 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧੂ ਘੰਟੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਜਰਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਉਜਰਤ 5-6 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਧੱਕੇ ਬਾਰੇ ਚੁਪ ਰਹਿਣਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸੇ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਨਜਾਇਜ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਜਾਣਕਾਰ ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਹੰਬਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਵਡੀ ਫੈਕਟਰ ਵਿਖਾਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਜਾਣਕਾਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੁਆਲ ਸੀ, ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋ ਘਟ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਰੋਜਾਨਾ 10-10 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

Preetnama
प्रीतनामा
खरा सच
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

भारत का आर्थिक विकास: सहकारिता से समृद्धि की ओर

-प्रहलाद सबनानी

भारत एक कृषि प्रधान देश रहा है और हिंदू सनातन संस्कृति के संस्कारों का अनुपालन करते हुए ग्रामीण इलाकों में निवास कर रहे नागरिक आपस में भाई-चारे के साथ मिलजुलकर रहते आए हैं। इस दृष्टि से देखा जाय तो सहकार की भावना हम भारतीयों के डीएनए में है। इसी विषय के दृष्टिगत एक बार पुन: आज भारत के प्रत्येक गांव को खुशहाल एवं समृद्ध बनाने की लिए समस्त गावों को सहकारिता से जोड़ने का प्रयास किया जा रहा है। सहकार से समृद्धि का नारा भी इसी उद्देश्य को ध्यान में रखकर दिया गया है। भारत में आज सहकारी समितियों की स्थापना को बढ़ावा दिया जा रहा है क्योंकिं भारत में सहकारी समतियां, स्व-सहायता, स्व-जिम्मेदारी, लोकतंत्र, समानता, न्याय एवं एकजुटता जैसे भारतीय मूल्यों के आधार पर कार्य करती हुई दिखाई देती हैं। साथ ही, जिन 7 सिद्धांतों के आधार पर इन समितियों के कार्य करने की अपेक्षा रहती है, उससे इन समितियों के सफल होने की सम्भावना बढ़ जाती है। यह 7 सिद्धांत हैं - खुली और स्वैच्छिक सदस्यता; लोकतांत्रिक तरीके से सदस्यों की भागीदारी; सदस्यों की आर्थिक भागीदारी; स्वायत्तता और स्वतंत्रता; शिक्षा, प्रशिक्षण और सूचना- कोआपरेटिव के बीच सहयोग; समुदाय के प्रति सरोकार।

सहकारिता वह संगठन है जिसके द्वारा दो या दो से अधिक व्यक्ति स्वेच्छापूर्ण मिलजुल कर समान स्तर पर आपसी आर्थिक हितों की वृद्धि करते हैं। इस प्रकार सहकारिता उस आर्थिक व्यवस्था को कहते हैं जिसमें मनुष्य किसी आर्थिक उद्देश्य की पूर्ति के लिए मिलजुल कर कार्य करते हैं। समृद्धि केवल धन-संपत्ति से कहीं अधिक है, यह तब होती है जब सभी लोगों को फलने-फूलने का अवसर और स्वतंत्रता प्राप्त होती है। समृद्धि एक समावेशी समाज पर आधारित होती है, जिसमें एक मजबूत सामाजिक अनुबंध होता है जो प्रत्येक व्यक्ति की मूलभूत स्वतंत्रता और सुरक्षा की रक्षा करता है। सहकारिता का मुख्य उद्देश्य सदस्यों के जीवन को बेहतर बनाना और सामाजिक-आर्थिक विकास को बढ़ावा देना है। यह एक ऐसा संगठन है जो सदस्यों को सशक्त बनाता है और उन्हें अपने जीवन को बेहतर बनाने के लिए एक साथ काम करने का अवसर प्रदान करता है। भारत में आर्थिक विकास को गति देने के उद्देश्य से सहकारिता आंदोलन को सफल बनाना बहुत जरूरी है। वैसे तो हमारे देश में सहकारिता आंदोलन की शुरुआत वर्ष 1904 से हुई है एवं तब से आज तक सहकारी क्षेत्र में लाखों समितियों की स्थापना हुई है। कुछ अत्यधिक सफल रही हैं, जैसे अमूल डेयरी, परंतु इस प्रकार की सफलता की कहानियां बहुत कम ही रही हैं। कहा जाता है कि देश में सहकारिता आंदोलन को जिस तरह से सफल होना चाहिए था, वैसा हुआ नहीं है। बल्कि, भारत में सहकारिता आंदोलन में कई प्रकार की कमियां ही दिखाई दी हैं। देश की अर्थव्यवस्था को शीघ्र ही यदि 5 लाख करोड़ अमेरिकी डालर के आकार का बनाना है तो देश में सहकारिता आंदोलन को सफल बनाना ही होगा। इस दृष्टि से केंद्र सरकार द्वारा एक नए सहकारिता मंत्रालय का गठन भी किया गया है। विशेष रूप से गठित किए गए इस सहकारिता मंत्रालय से अब सहकार से समृद्धि की परिकल्पना के साकार होने की उम्मीद भी की जा रही है।

भारत में सहकारिता आंदोलन का यदि सहकारिता की संरचना की दृष्टि से आंकलन किया जाय तो ध्यान में आता है कि देश में लगभग 8.5 लाख से अधिक सहकारी साख समितियां कार्यरत हैं। इन समितियों में कुल सदस्य संख्या लगभग 28 करोड़ है। हमारे देश में 55 किस्मों की सहकारी समितियां विभिन्न क्षेत्रों में कार्य कर रही हैं। जैसे, देश में 1.5 लाख प्राथमिक दुग्ध सहकारी समितियां कार्यरत हैं। इसके अतिरिक्त 93,000 प्राथमिक कृषि सहकारी साख समितियां कार्यरत हैं। ये मुख्य रूप से ग्रामीण इलाकों में कार्य करती हैं। इन दोनों प्रकार की लगभग 2.5 लाख सहकारी समितियां ग्रामीण इलाकों को अपनी कर्मभूमि बनाकर इन इलाकों की 75 प्रतिशत जनसंख्या को अपने दायरे में लिए हुए है। उक्त के अलावा देश में सहकारी साख समितियां भी कार्यरत हैं और यह तीन प्रकार की हैं। एक तो वे जो अपनी सेवाएं शहरी इलाकों में प्रदान कर रही हैं। दूसरी वे हैं जो ग्रामीण इलाकों में तो अपनी सेवाएं प्रदान कर रही हैं, परंतु कृषि क्षेत्र में ऋण प्रदान नहीं करती हैं। तीसरी वे हैं जो उद्योगों में कार्यरत श्रमिकों एवं कर्मचारियों की वित्त सम्बंधी जरूरतों को पूरा करने का प्रयास करती हैं। इसी प्रकार देश में महिला सहकारी साख समितियां भी कार्यरत हैं। इनकी संख्या भी लगभग एक लाख है। मछली पालन को बढ़ावा देने के उद्देश्य से मछली सहकारी साख समितियां भी स्थापित की गई हैं, इनकी संख्या कुछ कम है। ये समितियां मुख्यत: देश में समुद्र के आसपास के इलाकों में स्थापित की गई हैं। देश में बुनकर सहकारी साख समितियां भी गठित की गई हैं, इनकी संख्या भी लगभग 35,000 है। इसके अतिरिक्त हाउसिंग सहकारी समितियां भी कार्यरत हैं। संचालन और कार्यों की प्रकृति के आधार पर मुख्यत: छह प्रकार की सहकारी समितियां होती हैं। इनमें उपभोक्ता सहकारी समितियां, उत्पादक सहकारी समितियां, विपणन सहकारी समितियां, कृषक सहकारी समितियां, ऋण सहकारी समितियां और सहकारी आवास समितियां शामिल हैं। उक्त वर्णित विभिन क्षेत्रों में कार्यरत सहकारी समितियों के अतिरिक्त देश में सहकारी क्षेत्र में तीन प्रकार के बैंक भी कार्यरत हैं। एक, प्राथमिक शहरी सहकारी बैंक जिनकी संख्या 1550 है और ये देश के लगभग सभी जिलों में कार्यरत हैं। दूसरे, 300 जिला सहकारी बैंक कार्यरत हैं एवं तीसरे, प्रत्येक राज्य में एपेक्स सहकारी बैंक भी बनाए गए हैं। उक्त समस्त आंकडें वर्ष 2021-22 तक के हैं। 29 जून, 2022 को भारत सरकार द्वारा 63,000 क्रियाशील प्राथमिक कृषि ऋण समितियों (पीएसीएस) के कम्प्यूटरीकरण के लिए 2,516 करोड़ रुपये के कुल वित्तीय परिव्यय के साथ परियोजना को मंजूरी दी गई थी। इस प्रकार यह कहा जा सकता है कि हमारे देश में सहकारी आंदोलन की जड़ें बहुत गहरी हैं। सहकारी क्षेत्र में स्थापित की गई समितियों द्वारा रोजगार के करोड़ों नए अवसर निर्मित किए गए हैं। सहकारी क्षेत्र में एक विशेषता यह पाई जाती है कि इन समितियों में सामान्यत: निर्णय सभी सदस्यों द्वारा मिलकर लिए जाते हैं। सहकारी क्षेत्र देश के आर्थिक विकास में अपनी अहम भूमिका निभा सकता है।

परिवारवाद के आरोपों से उठा सियासी तूफान क्या रंग लाएगा

किशन सनमुखदास भावनानी

बिहार विधानसभा चुनाव के आए हैरत अंगेज़ नतीजों के बाद बिहार की राजनीति एक बार फिर से परिवारवाद के आरोपों के इर्द-गिर्द घूमने लगी है। नई सरकार के गठन के बाद 21 नवंबर 2025 को देर श्याम जिस तरह से आरजेडी ने मुख्यमंत्री और भारत के प्रधानमंत्री पर तीखे सवाल दागे हैं,उसी तीव्रता से बीजेपी ने भी जवाबी हमला करके पूरे राजनीतिक विमर्श को नई दिशा की ओर मोड़ दिया है। बिहार में सत्ता परिवर्तन के हर चरण के साथ परिवारवाद का मुद्दा किसी धधकते अंगारे की तरह सामने आता रहा है,कभी शांत, तो कभी भड़कता हुआ।मैं एडवोकेट किशन सनमुखदास भावनानीं गोंदिया महाराष्ट्र यह मानता हूं कि यह बहस महज़ राजनीतिक रणनीति नहीं बल्कि भारतीय लोकतंत्र के भीतर वंशवाद बनाम योग्यता के बड़े विमर्श का हिस्सा है, जो दशकों से विभिन्न राज्यों में अलग-अलग रूपों में सामने आता रहा है।नई सरकार के शपथ ग्रहण के बाद आरजेडी ने जिस आक्रामक अंदाज़ में नीतीश कुमार और प्रधानमंत्री मोदी को घेरा,उससे यह साफ़ हो गया कि आने वाला राजनीतिक सीज़न सिर्फ़ विकास या प्रशासनिक मुद्दों पर नहीं, बल्कि सत्ता में कौन और क्यों शामिल है,इस सबसे संवेदनशील प्रश्न पर भी केंद्रित रहेगा।आरजेडी ने कहा कि परिवारवाद पर सबसे ज़्यादा शोर मचाने वाले अब स्वयं उसी प्रवृत्ति को बढ़ावा दे रहे हैं, इसलिए उन्हें अपने ही आरोपों का जवाब देना चाहिए। यह हमला इसलिए भी तीखा माना गया क्योंकि आरजेडी ने सीधे प्रधानमंत्री और मुख्यमंत्री जैसे दो शीर्ष पदों को इस बहस के केंद्र में रख दिया।आरजेडी का तर्क स्पष्ट है,यदि हमारी पार्टी पर वर्षों से परिवारवाद के आरोप लगाए जाते रहे हैं, तो फिर वही कसौटी उन लोगों पर क्यों न लागू की जाए जो इस मुद्दे को नैतिकता और राजनीतिक शुचिता के चश्मे से देखने की बात करते हैं? इस आरोप के उठने भर से बिहार का राजनीतिक माहौल गरमाना स्वाभाविक था।

साथियों बात अगर हम कैबिनेट गठन के बाद बढ़ाविवाद कौन किसका बेटा की सूची और बयानबाज़ी की तीक्ष्णता को समझने की करें तो,नीतीश सरकार के नए मंत्रिमंडल ने जैसे ही शपथ ली,आरोपों की नई पर्तें खुलनी शुरू हो गईं। आरजेडी ने मंत्रियों की एक सूची जारी की, जिसमें दिखाया गया था कि नए कैबिनेट के कई चेहरे किसी न किसी रूप में राजनीतिक परिवारों की अगली पीढ़ी से आते हैं,कोई पूर्व मुख्यमंत्री का बेटा, कोई पूर्व मंत्री का वारिस, कोई जिला स्तर के शक्तिशाली परिवार का सदस्य।आरजेडी का तर्क था कि यही वही तत्व है जिसे एनडीए परिवारवाद का विरोध कहकर चुनावी मंचों पर चुनौती देता रहा है।यह सूची जारी होते ही राजनीतिक तापमान और बढ़ गया। आरोप और प्रत्यारोप इस कदर गहरे हो गए कि बहस अब राजनीतिक समीकरणों से निकलकर राजनीतिक नैतिकता और सिद्धांतों के बड़े दायरे में पहुंच गई। आरजेडी ने कहा कि जो लोग चुनावों में वंशवाद के ख़िलाफ़ क्रांति की बात करते थे, अब वही अपने शासन में परिवारों को ही सबसे बड़ी भूमिका दे रहे हैं। साथियों बात अगर हममंत्रिमंडल में जगह पाए इस परिवारवादी सूची तथा व्यंग्य, कहावतें और राजनीतिक कटाक्ष,बिहार की सियासत की सदाबहार शैली को देखकर समझने की करें तो (1) संतोष सुमन-पूर्वसीएम व गया से सांसद और वर्तमान केंद्रीय मंत्री जीतन राम मांझी का पुत्र, वर्तमान विधायक ज्योति मांझी का दामाद और वर्तमान विधायक दीपा मांझी का पति संतोष सुमन मांझी (2) सम्राट चौधरी-पूर्व मंत्री शकुनी चौधरी और पूर्व विधायक दिवंगत पार्वती देवी का उपमुख्यमंत्री पुत्र सम्राट चौधरी।(3) दीपक प्रकाश-पूर्व केंद्रीय मंत्री, वर्तमान राज्यसभा सांसद उपेंद्र कुशवाहा और वर्तमान विधायक स्नेहलता का पुत्र दीपक प्रकाश।(4) श्रेयसी सिंह- पूर्व केंद्रीय मंत्री दिग्विजय सिंह और पूर्व सांसद पुतुल कुमारी की पुत्री श्रेयसी सिंह।(5) रमा निषाद -पूर्व केंद्रीय मंत्री कैप्टन जय नारायण निषाद की बहु और पूर्व सांसद अजय निषाद की पत्नी रमा निषाद।(6) विजय चौधरी- पूर्व विधायक जगदीश प्रसाद चौधरी का पुत्र विजय चौधरी। (7) अशोक चौधरी-पूर्व मंत्री महावीर चौधरी का पुत्र और समस्तीपुर की वर्तमान सांसद शांभवी चौधरी का पिता अशोक चौधरी (8) नितिन नबीन-पूर्व विधायक नवीन किशोर सिन्हा का पुत्र नितिन नबीन।(9) सुनील कुमार- पूर्व मंत्री चन्द्रिका राम का पुत्र और पूर्व विधायक अनिल कुमार का भाई सुनील कुमार।(10) लेसी सिंह-समता पार्टी के पूर्व जिला अध्यक्ष दिवंगत भूटन सिंह की पत्नी लेसी सिंह।व्यंग्य, कहावतें और राजनीतिक कटाक्ष, बिहार की सियासत कीसदाबहार शैली-बिहार की राजनीति में व्यंग्य हमेशा ही बहस का एक प्रमुख हथियार रहा है।

PREETNAMA ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖਰਾ ਸੱਚ

Preetnama

PREETNAMA ONLINE AND PRINT MEDIA KHARA SACH
CHIEF EDITOR : PRITPAL KAUR +1 201-312-4180
Preetnama TV

is a leading International Media Company.

Publishing a renowned newspaper in three language and operations a prominent TV channel.
With a global reach and diverse audience, Preetnama Provides in dept coverage of Current Events,
News, and Analysis, Catering to a broad spectrum of interests and persp.
Preetnama TV Provides you best services.

We promote your business worldwide.
We promote and do coverage all Kind Events.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖਰਾ ਸੱਚ
On our English language New Website WWW.PREETNEWS.COM
Khara Sach
Chief Editor Pritpal Kaur +1 201-312-4180
Vol 4, Issue 330 Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com 28 NOV TO 04 DEC, 2025

Sheikh Hasina's death sentence: India's new challenge in South Asian diplomacy

Bangladesh's judicial crisis and India's diplomatic balance
Analysis of the new equations emerging in South Asian politics after the death sentence awarded to Sheikh Hasina

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖਰਾ ਸੱਚ
Space for Available for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa @gmail.com
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436
ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ
ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ ਵਾਪਿਸ, ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ 'ਚ ਚੂਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ?
ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ

Pritpal Kaur (CEO and Founder)

001 (201) 312 4180

Email: Preetnamausa@gmail.com,
www.preetnama.com www.preetnews.com

Preetnama

प्रीतनामा

खरा सच

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

THE SCIENCE OF INTROVERTS, EXTROVERTS AND OTROVERT

Human personality has long been a subject of scientific curiosity, philosophical debate and psychological research. Among the most widely discussed personality orientations are introversion and extroversion, concepts established through neuroscience and personality psychology. In recent years, a third orientationóoften termed otroversion or ambiversionóhas gained recognition to describe individuals who exhibit a balanced blend of introverted and extroverted traits.

Modern research in neurobiology, endocrinology and behavioural sciences reveals that these orientations are not mere social tendencies but deeply rooted patterns involving brain chemistry, sensory regulation, emotional processing and genetic predispositions. Understanding these three personality types is essential for fostering healthier workplaces, stronger relationships and more inclusive education systems.

BIOLOGICAL AND NEUROLOGICAL BASIS OF PERSONALITY ORIENTATION

Neuroscientific studies show that introverts and extroverts differ significantly in how their brains respond to dopamine, a neurotransmitter tied to reward, excitement and social stimulation.

Introverts have high baseline sensitivity to dopamine. Their nervous system becomes overstimulated easily, leading them to prefer low-arousal environments.

Extroverts have lower dopamine sensitivity. They require higher stimulationósocial interaction, movement, noveltyóto achieve optimal arousal levels.

Otroverts (or ambiverts) fall in the middle, showing flexible dopamine thresholds that adapt depending on context.

AUTONOMIC NERVOUS SYSTEM REGULATION

Personality orientation is also shaped by autonomic responses:

Introverts exhibit stronger parasympathetic activity, promoting calmness, inward focus and deep processing.

Extroverts show higher sympathetic activation, driving energy, sociability and external engagement.

Otroverts shift between parasympathetic and sympathetic dominance based on situational demand.

GENETIC AND ENVIRONMENTAL INFLUENCES

Twin studies confirm that 40ñ60% of personality variation is genetically influenced. Yet, environmentósocial exposure, childhood experiences, cultural norms and stress patternsósculpts how these biological predispositions are expressed.

PHYSICAL AND EMOTIONAL TRAITS

INTROVERTS

PHYSICAL TRAITS

Prefer low-stimulus environments; easily fatigued by crowds and noise.

Calmer physiological states; lower heart-rate reactivity.

Stronger prefrontal cortex activity associated with deep thinking.

EMOTIONAL TRAITS

Highly reflective, introspective and self-aware.

Rich internal emotional world.

Sensitive to criticism; strong empathy in one-to-one settings.

Process emotions slowly but deeply.

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
SURINDERPAL SINGH
FACULTY IN SCIENCE DEPARTMENT
SRI AMRITSAR SAHIB

EXTROVERTS

PHYSICAL TRAITS

aturally energetic; seek movement and physical engagement.

Higher dopamine-driven motivation.

Greater tolerance for sensory load (lights, noise, crowded places).

EMOTIONAL TRAITS

Expressive, optimistic and socially confident. Quick emotional processing; outward emotional release. Thrive on social validation and collective activities. Experience frustration in isolation.

OTROVERT (Ambiverts)

PHYSICAL TRAITS

Adaptive energy levels; comfortable in both high- and low-stimulation settings.

Balanced neural activation between reward and regulatory systems.

EMOTIONAL TRAITS

Emotionally flexible and situationally responsive. Moderate need for solitude and social connection. Effective at reading social cues due to balanced inward-outward processing.

CAN THESE TRAITS BE INTERCHANGED OR MODIFIED?

Personality traits are stable but not fixed. Modern neuroscience supports the concept of neuroplasticity, meaning individuals can stretch or adapt their behaviour over time. An introvert can learn social confidence through practice. An extrovert can cultivate introspection through mindfulness. An otrovert can lean toward either side depending on life requirements.

However, biological predispositions remain constant; individuals can modify behaviours but cannot entirely transform their core orientation. The goal is not transformation, but optimal functioning within oneís natural neural architecture.

WHICH PERSONALITY ORIENTATION IS BEST?

From a scientific standpoint, none of the three is superior. Each offers distinct strengths: Introverts excel at Analytical thinking, Creativity requiring solitude, Deep listening, Long-term planning

Extroverts excel at Collaboration and leadership visibility, Crisis response, Social communication, Rapid decision-making

Otroverts excel at Adaptive leadership, Negotiation and diplomacy, Balanced emotional regulation, Multidomain teamwork

In modern society, otroversion is often considered most adaptable, but introversion and extroversion provide unique advantages in roles suited to them.

The study of introverts, extroverts and otroverts is not merely a psychological curiosityóit is a biological and behavioural exploration grounded in neuroscience, genetics and physiology. These orientations shape how we think, feel, interact and lead. Recognizing that each orientation carries its own strengths is essential for building workplaces that leverage diverse talents, schools that teach inclusively and societies that value individuality over conformity. Understanding these personality types not only deepens scientific knowledge but also fosters empathy, reduces stereotypes and promotes mental well-being. In a world that demands both collaboration and introspection, embracing the full spectrum of human personality is not just desirableóit is indispensable.

Indiaís fire safety complacency

A devastating fire at a popular Arpora nightclub claimed at least 25 lives in Goa. Yet another fire incident has been added to the already long list of such disasters in the country. As tragic as the Goa nightclub fire is, it is not an aberration. It is a symptom of a deeper, systemic failure India has refused to confront for far too long. What makes the Goa tragedy especially tragic is that it was avoidable had a little attention been paid to fire safety. Every fire incident gives clues about how to avoid it, yet nothing is done, no lessons learnt, no action taken. Fires in public places have been happening year after year in the country ó at the Uphaar cinema in 1997, the AMRI hospital in 2011, the Surat coaching centre in 2019, and countless other similar incidents. These incidents should have been enough to wake the authorities from their deep slumber and act to implement the elaborate fire safety measures mandated by law, but that, unfortunately never happens and after sometime yet another tragedy adds to the long list.

How seriously we take fire safety is visible in any government building ó fire buckets used as spittoons, non-functional fire alarms, fire exits used for storing trash, and fire extinguishers missing from their slots. Besides, no one has any idea how to deal with a fire emergency, as fire drills take place only on paper. Moreover, congestion and encroachments on streets make it literally impossible for fire tenders to reach the spot. Electrical short circuits, the major cause of concern, are only waiting to happen when wiring is loosely hanging and often bearing more load than it is designed to handle.

The Goa fire is a reminder that this complacency has a deadly cost. Preliminary investigations already hint at familiar and troubling lapses: overcrowding, blocked exits, non-functional fire alarms, inadequate staff training, and possibly an electrical malfunction. These are recurring patterns repeated across public and private spaces. Our chronic disregard for fire safety norms has made preventable deaths almost routine.

In the past each of these disasters triggered outrage, promises of reform, and inquiries that did not bring about any change in the mindset. Fire safety remains the last priority.

The nightclub fire once again reveals the gap between rules on paper and enforcement in practice. Indiaís fire codes are not the problem; lax compliance is. Safety certificates are treated as bureaucratic stamps rather than life-and-death mandates. Inspections are irregular, penalties are too light, and loopholes are plentiful. What India desperately needs is not more laws, but the will to implement existing fire safety policies in letter and spirit. That requires making safety audits mandatory and non-negotiable, introducing criminal liability for negligence, strengthening fire departments, and empowering authorities to shut down violators. Technology ó such as smart sensors, automated alarms, and digital compliance tracking ó must also be integrated into fire prevention systems. Equally important is public awareness. The loss of 25 lives in Goa should serve as a collective reckoning. If we cannot learn from this disaster, then we are condemned to repeat it at the cost of innocent lives.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

JEE, NEET Conducting Body to Strengthen Testing Capabilities, Conduct exams and Declare Results on Time

House panel asks JEE, NEET conducting body to strengthen testing capabilities, conduct exams and declare results on time

Between pen-and-paper and computer-based exams, the Parliamentary Standing Committee on Education supported a focus on pen-and-paper exams, citing exams which have been ìleak-proof for several year

House panel asks NTA to strengthen testing capabilities, conduct exams and declare results on time

The committee, headed by Rajya Sabha MP and Congress leader Digvijaya Singh, noted that NTA did not declare the results of the Common University Entrance Test (CUET) in time in the last few years. (File Representational Photo)

The National Testing Agency (NTA) ìhas not inspired much confidenceî, should quickly get its act together, and use the surplus of Rs. 448 crore it has collected in the past six years to build its capabilities and conduct tests itself, the Parliamentary Standing Committee on Education has noted in a report presented to Parliament Monday.

The committeeís report was on the ëReview of Autonomous Bodies and Institutions ñ NTA, NAAC, Draft UGC Regulations, ICHR, ICPR, ICSSR, IIAS (Shimla) and Auroville Foundation under the Department of Higher Educationí

The committee, headed by Rajya Sabha MP and Congress leader Digvijaya Singh, noted that NTA did not declare the results of the Common University Entrance Test (CUET) in time in the last few years

ìSuch a delay is a cause of major concern as it not only delays the admission process but also delays the start of the academic session by the on-boarded universities, which ultimately puts unnecessary pressure on the students. The Committee emphasises that NTA should not only conduct the examinations within time but also declare the results in a time-bound manner,î it stated in its report.

Referring to 14 competitive examinations conducted by NTA in 2024, the committee observed that at least five faced major issues ñ UGC-NET, CSIR-NET, and NEET-PG were postponed, NEET-UG saw paper leaks, and CUET results were postponed.

In the JEE Main exam held in January 2025, at least 12 questions had to be withdrawn due to errors in the final answer key, the committeeís report noted. ìThe Committee observed that such instances do not inspire confidence of the examinees in the system. The Committee therefore recommends that NTA need to quickly get their act together so that such instances, which otherwise are fully avoidable, do not occur in future.î

Of the Rs. 3,512.98 crore that the NTA collected, it has spent Rs. 3,064.77 crore, with a surplus of Rs. 448 crore in the past six years, the report stated, recommending that this corpus be used to build the NTAís capabilities to conduct tests itself, or to strengthen regulatory and monitoring capabilities for its vendors.

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Dr Vijay Garg Retired Principal
Educational columnist Eminent Educationist street kour Chand MHR Malout Punjab

Between pen-and-paper and computer-based exams, the committee supported a focus on pen-and-paper exams, citing such exams, like the CBSE and UPSC exams, which have been ìleak-proof for several years.î

Draft UGC regulations

The committee looked into the Draft UGC (Minimum Qualifications for Appointment and Promotion of Teachers and Academic Staff in Universities and Colleges and Measures for the Maintenance of Standards in Higher Education) Regulations, 2025, which was released for feedback in January this year, and ran into opposition for giving greater control to the chancellor/visitor (usually the Governor in sstate universities) in the appointment of vice-chancellors

UGC has told the committee that it received 15,066 pieces of feedback on the draft regulations, including those from 10 state governments, 92 associations/federations/societies, 52 universities/colleges, National Commission for Minorities, All India Council for Technical Education (AICTE), and Indian Council of Agricultural Research (ICAR), which are being analysed, and considered before the regulations are finalised.

The committee has recommended that UGC should discuss the draft regulations with the Central Advisory Board of Education (CABE) to ensure all stakeholders are involved in the consultation process. The panel also noted that the UGC chairpersonís position has been vacant since April 2025, and has said that a new chairperson should be appointed as soon as possible. The report has also flagged the delay in finalising the draft UGC (Promotion of Equity in Higher Education Institutions) Regulations 2025, which replace the 2012 regulations. The draft was made public for feedback in February this year.

Should India ban social media for kids?

Once it was alcohol, then it was drugs; now addiction has a new name-social media. Its addicts are everywhere-across age groups, classes, and cities. It is an epidemic that spread before anyone even realised it. India, like other nations, is hooked 24x7 to social media, and this is more prominent amongst young children who are now exposed to all the good and bad the digital world has to offer. In this scenario, Australiaís decision to ban social media access for children under 16 has reignited a global debate on how societies should confront the escalating crisis of tech addiction and its psychological repercussions.

The Australian governmentís move is undeniably sweeping and disruptive in its implications, even though its intent is clear: to protect young users from the toxic digital environment and online harm that has come to be accepted as digital normal. The factors that pushed Australia to ban social media for children may be just as relevant for India. While there is little disagreement on the need to limit childrenís access to social media, enforcing a blanket ban could be excessively harsh and may be counterproductive. That

said, the case for intervention is undeniably strong and is the need of the hour. Psychologists worldwide have been sounding the alarm for years. Clinics now report children as young as eight showing symptoms of mental illness: hyperactivity, violent behaviour, throwing tantrums when devices are taken away, and an inability to disengage from screens.

Regular access to social media is changing cognitive and emotional development amongst children in a big way. Declining attention spans, inability to form coherent sentences, and eroded real-world communication skills are becoming disturbingly common. The picture becomes even murkier when you include incidents like the Blue Whale challenge or misogynistic school group chats-proof of how an immature mind can be drawn into, or even trigger, serious harm. Australiaís ban may not be a panacea, as even the strictest age ban can be circumvented, and children adept at navigating technology may find proxy routes sooner rather than later. Indeed, no law can compensate for what is lacking at home, in classrooms, or in broader digital culture, but government intervention paves the way for incremental reforms in schools, colleges, and even at home. Indiaís challenge is more complex: its vast population, socio-economic diversity, and uneven digital literacy make a ban impractical and insufficient, though action is essential. Some progress is emerging through bottom-up efforts, with over 5,000 parents joining support groups to build healthier digital habits, reinforcing families as the first line of defence. Tech addiction needs layered solutions-digital literacy, parental involvement, psychological support, and educational redesign-because while a ban may raise awareness, it cannot replace the long-term task of building resilience and autonomy in young users. India must craft its own path.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

Muslims have been insecure in India for a long time

Are Muslims a persecuted group in India during Prime Minister Narendra Modiís administration? Do they feel insecure under his governance? When did Muslims in the Indian subcontinent feel safe and protected? Were they comfortable while Gandhiji and Pandit Nehru dominated the Indian public space? What factors contribute to feelings of insecurity among them? These questions have come to the forefront following two recent incidents. On December 5, the ësecularí crowd celebrated the return of Sunali Khatoon, a pregnant Muslim woman, and her eight-year-old son following a Supreme Court order, after they were deported earlier this year to Bangladesh. Meanwhile, another case is unfolding in the Supreme Court to determine whether the Rohingyas are refugees or illegal infiltrators who should be deported in the interest of national security.

Sunali Khatoon is jubilant, looking forward to delivering her baby in India, a move that has caught ësecularí media attention. She is being presented as a symbol of a Muslim womanís love for India. Similarly, this sentiment is often invoked to portray the Rohingya refugeesí desire to seek sanctuary in India after being banished from their homeland in Myanmar.

The irony is striking, and the contradiction is too galling to ignore. The Left-liberals are now lauding Sunaliís return as a ìhistoricî event. They are also seeking the rehabilitation of the Rohingyas in India. And they are the ones who, for over a decade, have relentlessly portrayed India as a nation that is ìanti-Muslimî, ìintolerantî, and ìunsafe for Muslimsî under PM Modi.

See the contradiction. If India is ëunsafeí, why should Sunaliís decision to deliver her next child in India be celebrated? Instead, she should be warned against any such move on her part by her ësecularí well-wishers. Will the mother and her yet-to-be-born child be safe in BJP-dominated India? And why are there now determined efforts to settle the Rohingyas?

How does one explain this perfidious behaviour of the ësecularí pack? Due to its colonial mindset, this class harbours a visceral hatred towards Prime Minister Narendra Modi. One of the simplest tactics to arraign PM Modi, both domestically and internationally, is to propagate the claim that India is unsafe for minorities, especially Muslims, under his leadership.

Muslims in India indeed feel insecure. But that is not a new development. Their sense of insecurity and alienation has persisted for centuries, dating back to the death of Aurangzeb in 1707, after which the Mughal Empire began to disintegrate rapidly. As a result, Muslimsí ability to persecute Hindus waned quickly. This change in power dynamics upset them, for they could no longer torment Hindus as before and earn religious merit.

Following the collapse of the Mughal Empire, the Maratha flag was flying high across India. Muslims felt ëinsecureí and sought help from foreign invaders. The North Indian Sufi scholar Shah Waliullah Dehlavi-whose intellectual legacy later inspired the Taliban-invited the Afghan ruler Ahmad Shah Abdali to invade India to re-establish Islamic rule over the ëkafirsí. Abdaliís victory in the Third Battle of Panipat (1761) weakened India and facilitated the subsequent British ascendancy in Delhi by 1803. Had Waliullah not summoned Abdali, Indiaís history might have taken a markedly different trajectory.

However, for a while, Hindus and Muslims were on an even keel following the British colonisation of India, which completely dislodged local power structures. Both communities came together, leading to the 1857 uprising, which ended in a British victory. To perpetuate their rule, the British began pursuing the ancient Roman adage Divide et impera, often translated as ëdivide and conquerí. The Muslim leadership, sorely missing the times when they pulverised the Hindus at will, willingly walked into the colonial trap, became British allies, and opposed Hindus and the Indian National Congress, which was leading Indiaís fight for independence. When the British realised they would have to leave soon, with help from communists, they exploited Muslim ëinsecurityí sentiments. The ëinsecureí Muslim leadership once again raised the fear that Hindu Raj would follow and Islam would be in danger after the British departure and the Congress leadership taking over independent India.

The doubting Thomases should read the 1938 report of the Pirpur Committee, set up by the Muslim League. Succinctly put, the report documents evidence condemning the Congress as a Hindu revivalist party with a strong anti-Muslim bias. It may shock some readers to learn that the allegations made by the Committee read the same as those made today against Modi and the BJP by Islamists and ësecularí parties, especially the Congress.

During that period, Congress leaders such as Mahatma Gandhi, Pandit Nehru, Acharya Kripalani, and Sardar Patel went to great lengths to reassure the ëinsecureí Muslim community that it would be protected in independent India. Despite their heartfelt pleas, Muslims continued to feel ëinsecureí. The ëinsecureí Muslims organised and led violent protests in support of their demand for an independent Islamic nation. The result: timeless India was divided, and Pakistan was born after an internecine bloodbath in which lakhs of innocents were killed, millions were uprooted, and limitless pain and humiliation were inflicted. So, the narrative that Muslims feel ëinsecureí in India ruled by the Prime Minister is no surprise. Muslims have been ëinsecureí long before even Modi or the RSS were born. Muslims in India-whether Shia or Sunni, Deobandi or Barelvi-enjoy not only equal rights but often greater constitutional protections than the Hindu majority. This is not merely a product of a ìsecular Constitutionî. Indiaís pluralism is rooted in a civilisation that has, for millennia, embraced multiplicity and coexistence. In contrast, hundreds of Muslims are killed by fellow Muslims every year in fratricidal violence in Afghanistan and Pakistan. Why do present-day Muslims feel ëinsecureí in India? No one holds todayís Muslims responsible for the atrocities committed against Hindus by successive Islamic invaders.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 332
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
12 DEC TO 18 DEC, 2025

Why India needs its own LLMs: beyond using AI tools

Artificial intelligence is reshaping global progress, and at the centre of this transformation is the Large Language Model, or LLM. Unlike a human mind, which begins with a thought and then searches for the right words, an LLM learns in the reverse direction. It reads billions of sentences across countless topics, discovers patterns in how humans communicate, and gradually forms a system that can respond in ways that resemble human reasoning. In simple terms, an LLM becomes a compressed version of humanityís written knowledge.

This idea reflects a long-standing principle. Societies grow faster when knowledge is shared, reused, and expanded, instead of being rediscovered repeatedly. LLMs multiply our collective understanding by making knowledge instantly accessible and reusable. But the true foundation of this intelligence is language. Human civilisation stores everything that matters, including laws, culture, values, science, memories, and identity, inside language. When AI learns a language deeply, it also learns the worldview behind that language. This makes language-based LLMs essential to any community that wishes to remain relevant in the AI era. India faces a major challenge here. Public conversations about AI focus mainly on tools like image generators, video creation apps, filters, templates, and quick content systems. These tools represent only the visible layer of AI, the part people interact with. Underneath these tools sits the real engine-the LLM. It is the LLM that provides reasoning, knowledge, context, understanding, and logical structure. If a nation learns only to operate AI tools, it remains a user. If a nation builds the intelligence behind those tools, it becomes a leader. In the AI era, leadership

will belong to those who build foundational models, not those who merely use applications built by others.

This becomes particularly important for Indian languages. As the founder of the TamilAI project, I often face this question: if global systems like ChatGPT and Gemini already answer in Tamil, why should we build our own Tamil models?

It is a fair doubt, but the answer is crucial for Indiaís technological future.

While global systems can output Tamil text, the intelligence beneath those answers is shaped by English-heavy data and Western logical structures. These models learn mostly from English-speaking societies, absorb their patterns of thought, and then convert the final output into Tamil. The script is ours, but the mind behind the words is not. This results in Tamil expressed through a foreign cognitive framework-a translation rather than native reasoning.

It is Tamil translation of English reasoning, not Tamil reasoning itself. For a language with the antiquity and depth of Tamil, this is not enough. A language that survives only at the output layer risks losing its natural worldview and its cultural logic. To protect a civilisationís knowledge, the language must exist inside the intelligence layer itself. Only when an LLM learns Tamil at its core, including its grammatical logic, philosophical foundations, idioms, poetry, history, and cultural reasoning, can Tamil survive as a thinking system in the AI age.

This perspective is influencing global AI policy. Europe is building LLMs for European languages to protect cultural sovereignty. China has multiple national LLMs. Japan and Korea have government-funded language models. These countries recognise that without native-language AI, technological and cultural dependence becomes unavoidable.

India stands at a similar crossroads. Tamil, Hindi, Telugu, Kannada, Bengali, and other major Indian languages must have indigenous LLMs built from their own knowledge systems. Only then can India move from being a user of foreign technology to a creator of global intelligence.

TamilAI is one early step in that direction, but the larger mission is national. India has the talent, the vision, and the cultural depth to build its own AI foundations. If we invest in our languages and create our own LLMs, we can not only participate in the AI era but lead it with confidence. The future is wide open for nations that build their own intelligence, and India is ready to rise to that challenge.

How global indices mislead the world and mask the real crises

Global indices have never carried as much influence as they do today. Rankings on development, hunger, democracy, the environment, happiness, and peace shape how nations are perceived, how policies are debated, and how investments flow. In moments of uncertainty, the world turns instinctively to these numerical summaries to make sense of global progress. Yet this dependence has grown precisely when the world itself has become more fragmented, more unequal, and more difficult to measure with conventional tools.

The backdrop to this reliance is a world in crisis. Humanitarian disasters from Gaza and Sudan to the Sahel and Myanmar have pushed global displacement to its highest levels since the Second World War. Conflicts in Eastern Europe, the Red Sea, and the Horn of Africa reinforce a broader pattern of instability that no longer feels exceptional but systemic. Climate distress deepens this sense of upheaval.

The year 2024 was the hottest ever recorded; extreme weather events have become almost seasonal, and their impacts fall hardest on the Global South - regions least responsible for historical emissions. The global economy, too, is splintering. Sanctions, export controls, technology bans, and now tariff escalations reflect a widening trend of coercive economic statecraft. Strategic decoupling, rivalry over critical minerals and semiconductors, and the securitisation of supply chains have begun to replace the old narrative of globalisation.

Meanwhile, trust in global governance continues to erode. Institutions meant to uphold multilateral order ó whether the UN system, the WTO, or global climate mechanisms - struggle to deliver equitable outcomes or restrain geopolitical exceptionalism.

It is in this volatile landscape that global indices assert their authority. They claim to offer clarity amid chaos, order amid disorder. But there is an overlooked reality: when the world becomes more complex, simplistic measurement becomes more dangerous. The very tools designed to interpret global reality are themselves riddled with methodological flaws, cultural assumptions, and structural biases, raising the question of whether they illuminate global progress or distort it.

When the World Is Fractured, Measurement Must Be Exact ó Yet It Is Not

Global indices were once conceived as instruments to democratise development knowledge. Their mission was noble: simplify complex realities to create global reference points. However, the growing political and economic consequences of these indices mean their limitations are no longer academic concerns; they now have material and normative implications. At a time when the world desperately needs trustworthy, culturally plural, and empirically robust measurements, many internationally influential indices rely on methodological shortcuts, cultural assumptions, and opaque data foundations.

A clear example is the World Happiness Report (WHR), which has gained disproportionate global influence. According to its published methodology, the ranking is derived solely from a single subjective life-evaluation question ó the Cantril Self-Anchoring Striving Scale ó which asks respondents to place their life on a ladder from 0 to 10. This is not a multi-indicator composite index, nor does it incorporate objective well-being metrics into its ranking formula.

This simplicity enhances transparency but raises major concerns about cross-cultural comparability. Psychological research shows that populations differ in how they respond to self-evaluation questions: Nordic societies tend to answer more directly; East Asian societies may avoid high self-ratings due to cultural modesty norms; Latin American societies often give more affective responses. The WHR does not claim any cultural bias and presents the ladder as a universal tool, yet the possibility of cultural response biases cannot be dismissed - especially when life-evaluation patterns align more closely with cultural self-expression norms than with objective well-being indicators. The Global Hunger Index faces a more fundamental problem than data inconsistency or statistical asymmetry: narrative overreach. The index presents itself as a definitive global barometer of ìhungerî, yet the construct it measures is not hunger in any holistic or lived sense. Instead, it merges disparate indicators - child stunting, child wasting, child mortality, and population-level undernourishment - into a single score, even though these phenomena do not move together, do not share determinants, and do not reflect the same type of deprivation. Compressing multidimensional nutritional realities into one rank creates a misleading storyline: that a countryís complex food landscape can be captured by a solitary ordinal position.

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਸਿਰਜਦੀਆਂ ਹਨ ਚੰਗੇਰਾ ਭਵਿੱਖ

ਮੌਜੂਦਾ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਮੁਤਾਬਕ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣਾ ਹੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਵੱਖਰੋ-ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਅਫ਼ਸੋਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ਲਤ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਮਝਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਧਰਨ ਵੇਲੇ ਬੱਚਾ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਘਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਧਿਅਮ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਿੱਥੋਂ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬੇਝਿਜਕ ਬੈਠ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ। ਅੱਜ ਟੀ.ਵੀ. ਜਿੱਥੇ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਅੱਲੜ੍ਹ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰਨ ਦਾ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੇੜਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖੋਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਪਟਾਪ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪਰ ਲੈਪਟਾਪ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤਾਂ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਚੈਟਿੰਗ ਨੇ ਧੁੰਮਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ ਵਿਰਲਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਲੇਬਸ ਪੂਰਾ ਕਰਾਉਣਾ ਹੀ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਤੋਰੇ ਫੇਰੇ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਬੰਧ ਭਾਵੇਂ ਠੀਕ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਅਤੇ ਮਾੜਾ ਹੀ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਬੰਧ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅੱਗੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਧਰੀਆਂ-ਧਰਾਈਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਵੀ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਸਗੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਅੱਧ-ਵਿਚਕਾਰ ਲਟਕਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਲੜਾਈ, ਅਗਵਾ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿੱਤ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖ਼ੀਆਂ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗ਼ਲਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਵੱਸਦੇ-ਰਸਦੇ ਘਰ ਉੱਜੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਜੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਸਵਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ? ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਸਮਝਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਲਗਾਈ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਸਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਵੱਡੇ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚੇ ਫੋਨਾਂ ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਭ ਦਹਿਲੀਜ਼ਾਂ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਉਲਟੇ ਰਾਹ ਵਹਿੰਦੇ ਤੁਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਭਾਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਵੀ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਉਹ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਹੋਵੇ। ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਰਾਹ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗੀ ਜਦ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ? ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਹੀ ਸਿਰਜਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੰਗੇਰਾ ਭਵਿੱਖ।

ਹੁਣ ਹੱਥ 'ਚ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਘੱਟ ਦਿਸਦੇ ਏ..

ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਣ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਧ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਲੋਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੇ ਵਿੱਚ। ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਖ਼ਾਈ ਦਿੰਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਾਥੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਸੇਵ' ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹੈ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਤੇ ਭੱਜ ਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਹਾਂ।

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਚੇਹਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਲੋਕ ਬੋਲਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਲੋਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਹੁਣ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪੜ੍ਹਣ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਫੋਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਪਸੰਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ 'ਸੇਵ' ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਫੜ ਕੇ ਤੁਰਨ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪੀਡੀਐਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਖੋਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਇਹ ਵੀ ਦਈਏ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ, ਪਰ ਸਮਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਈ-ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖ' ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪਰ, ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਵਿੱਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ। ਲੇਖਣੀ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਡਿਪੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਉਪਰ। ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਅ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਫੜ ਕੇ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਵਿੱਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ, ਪਰ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਣੀ ਕਿਵੇਂ ਹੈ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਡਿਪੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਵੀ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੌਜੂਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ। ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਚਾਹੇ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਲਵੇਗਾ। ਪਰ.!! ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੱਲ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵੇਚਣ ਦੇ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਕ ਸਕੇ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਪੈਸਾ ਵੀ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਲੇਖ਼ਕ ਸਾਥੀਓ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰੋ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੇ ਫਾਇਦੇ ਦੱਸੋ, ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਮੰਗਵਾ ਲੈਣਗੇ।

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ

ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ ਜਿੱਥੇ ਏਟੀਐਮ ਤੋਂ ਅਣਜਾਨ ਲੋਕ ਤੇ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਔਖਾ

ਏਰੀਟਰੀਆ ਨੂੰ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1993 'ਚ ਇਥੋਪੀਆ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ, ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਿਆ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈਆਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਭਰਤੀ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਏਰੀਟਰੀਆ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ 'ਚ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਸਮਝੀ। ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਯੂਰਪ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ 'ਚ ਸਹਾਰਾ ਮਾਰੂਥਲ ਅਤੇ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾ ਬੈਠੇ। ਬੀਬੀਸੀ ਦੇ ਅਮਹਾਰਿਕ ਦੇ ਜੀਬਤ ਤਮੀਰਤ ਨੇ ਹਾਲ 'ਚ ਹੀ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ।

1. ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਿਮ ਕਾਰਡ

ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਏਰੀਟੈਲ ਦੂਰ ਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਏਰੀਟੈਲ ਵਲੋਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦੂਰ ਸੰਚਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਏਰੀਟਰੀਆ 'ਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਿਰਫ਼ 1% ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਏਰੀਟਰੀਆ 'ਚ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅੱਗੇ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਮੋਬਾਇਲ ਡਾਟਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਵਾਈਫਾਈ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੌਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਵਿੱਟਰ ਵਰਗੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵਰਚੁਅਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈੱਟਵਰਕ, ਵੀਪੀਐਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਲੈਣ 'ਚ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਵੀ ਜਨਤਕ ਭੁਗਤਾਨ ਫੋਨਾਂ (ਪਬਲਿਕ ਪੇਅ ਫੋਨ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਫੇਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਵੀ ਜਨਤਕ ਫੋਨ ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਬਾਅਦ 'ਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

2. ਬੈਂਕ ਕਾਉਂਟਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਢਵਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤੈਅ ਰਾਸ਼ੀ ਹੀ ਕਢਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਖਾਤਾਧਾਰਕ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਨਕਫਾ (ਏਰੀਟਰੀਆ ਮੁਦਰਾ) ਪਏ ਹੋਣ ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਫਾ ਯਾਨਿ ਕਿ 330 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਕੱਢਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏਰੀਟਰੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਸਮਾਰਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1986 'ਚ ਟੋਇਟਾ ਕੋਰੋਲਾ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਫਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਬੈਂਕ 'ਚੋਂ ਕਢਵਾਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ 55 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਦ ਅਤੇ 55 ਹਜ਼ਾਰ ਬੈਂਕ ਰਾਹੀਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਕੁੱਝ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨਕਦੀ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ 'ਚ ਕੁੱਝ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਫਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਾਂਅ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਫਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਖਾਤੇ 'ਚੋਂ ਰਾਸ਼ੀ ਕਢਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਬਚਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਠੱਲ ਪਾਉਣ 'ਚ ਇਹ ਕਾਰਗਰ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਚ ਰੁਝਾਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਗੇੜ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏਰੀਟਰੀਆ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਏਟੀਐਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਏਰੀਟਰੀਆ ਅਤੇ ਇਥੋਪੀਆ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਉੱਤਰੀ ਇਥੋਪੀਆ ਦੇ ਮੇਕੈਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਏਟੀਐਮ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਹੋਸ਼ ਹੀ ਉੱਡ ਗਏ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ 'ਚੋਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਕੱਢਵਾ ਰਹੇ ਹਨ।

3. ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ

ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਏਰੀ-ਟੀਵੀ ਏਰੀਟਰੀਆ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਹੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਿਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੀਬੀਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਅਸੇਨਾ ਟੀਵੀ ਤੇ ਏਰੀਸੈਟ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਰਸੂਖਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸੀਪੀਜੇ ਨੇ ਏਰੀਟਰੀਆ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਰੀਟਰੀਆ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੈਂਸਰਡ ਦੇਸ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਹ ਤਾਂ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੌਰਾਨ ਰੇਡਿਓ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਪ੍ਰਸਾਰਣ 'ਚ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਗਨਲ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਰੁਕਾਵਟ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੂਚਨਾ ਮੰਤਰੀ ਯੇਮਾਨੇ ਮਸਕੇਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏਰੀਟੇਰੀਆ ਇੱਕ "ਸੌੜੇ" ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ 91% ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਘਰਾਂ 'ਚ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਿਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ 650 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਚੈਨਲ ਡਿਸ਼ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੁੱਝ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਟਵੀਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

4. ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਭੱਠੀ

ਏਰੀਟਰੀਆ 'ਚ ਅਸਮਾਰਾ ਬਰੂਅਰੀ ਨਾਂਅ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਰੂਅਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1939 'ਚ ਇਟਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲਿਊਗੀ ਮੇਲੋਟੀਆ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲ 'ਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ 'ਚ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੀ ਬੀਅਰ ਪੀਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਬੀਅਰ ਪੀਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬੀਅਰ ਵੀ ਉਹ ਲੋਕ ਆਪ ਹੀ ਚਾੜ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰੂਅਰੀ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੀਅਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਰ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਮਾਰਾ ਬੀਅਰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੇਲੋਟੀਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਬਾਅਦ 'ਚ ਮੇਲੋਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ, ਸਾਬਕਾ ਇਟਾਲਵੀ ਕਲੋਨੀ 'ਚ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ 'ਬਰੂਅਰੀ' ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚੌਕਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਬਰੂਅਰੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇੱਥੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਾਸਪੋਰਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਸਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ।" ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕੰਮਲ ਨਾ ਕਰ ਲੈਣ। ਇਸ 'ਚ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਚ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ 40 ਤੋਂ 45 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।" ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਮਿਲ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਉਸ ਲਈ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਗਜ਼ਿਟ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਪਾਉਣਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਮੁੜ ਵਤਨ ਨਹੀਂ ਪਰਤਣਗੇ। ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਇਥੋਪੀਆ ਅਤੇ ਸੁਡਾਨ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਕਈ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਾਰਾ ਮਾਰੂਥਲ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਯੂਰਪ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਰਾਹ ਕੰਢਿਆ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਰੂਥਲ 'ਚ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਸਾਗਰ 'ਚ ਡੁੱਬ ਕੇ ਕਈ ਲੋਕ ਮਰੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਏਰੀਟਰੀਅਨ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ "ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੇਸ" ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2018 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇੰਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 5,07,300 ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 4,86,200 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਇਥੋਪੀਆ (174,000) ਅਤੇ ਸੁਡਾਨ (114,500) ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਰਮਨੀ (55,300) ਅਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ (34,100) ਵਰਗੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਰੀਟਰੀਆ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਅਸਮਾਰਾ 'ਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਵਧੇਰੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੈਕੀਆਟੋ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੌਫ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਲਕੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਏਰੀਟਰੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਕੜੇ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਆਬਾਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 3.5 ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਅਸਮਾਰਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਤਕਰੀਬਨ 5,00,000 ਹੈ।

6.ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ

ਇਟਲੀ ਦੇ ਫਾਸੀਵਾਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਬੇਨੀਟੋ ਮੁਸੋਲੀਨੀ ਅਸਮਾਰਾ ਨੂੰ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦਾ "ਪਿਕੋਲਾ ਰੋਮਾ" ਯਾਨਿ ਕਿ ਛੋਟਾ ਰੋਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਿਖਾਵਟ ਇਟਲੀ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਏਜੰਸੀ, ਯੁਨੇਸਕੋ ਨੇ ਅਸਮਾਰਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੁਨੈਸਕੋ ਅਨੁਸਾਰ, "ਇਹ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰੀਵਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਇਸ ਲਈ ਏਰੀਟਰੀਆ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸਮਾਰਾ ਇੱਕ ਮਨਮੋਹਕ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਲੈਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਧੀ-ਪੁੱਤਰ

ਬਚਨਾ ਅੱਜ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਬਲਦ ਵੇਚ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਬਚਨੇ ਨੇ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਲਦ ਨਾ ਵੇਚਣੇ ਪੈਣ ਪਰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਤੇ ਨਿਘਰਦੀ ਹਾਲਤ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਲੱਕ ਤੋੜਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਸਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਐਸੀ ਝੁੱਲੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਲਗਣ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਬਚਨੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਇਸ ਚਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ, ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪਿੱਪਲ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਜੂਆ ਖੇਡਦੇ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਰਹਿੰਦੇ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਨੇ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਚਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਪਰ ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਬਚਨੇ ਦੇ ਹੱਥ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਘਰ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੇਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਬਚਨੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਹਰ ਮੁਮਕਿਨ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਘਰ ਵਿਚ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ?

ਬਚਨੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨਿਘਰਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ ? ਜਿਸ ਮਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਸੋਹਣੇ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾਏ ਸੀ, ਅਖੀਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਗ਼ਮ ਨੂੰ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੀ ਤੇ ਇਕ ਲੰਮੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ? ਪਤਨੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਨਾ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਨਿਆਸਰਾ ਸੀ ? ਜਿਹੜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਤੇ ਆਸਰਾ ਬਣਨਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਭਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਸਰਾਪ ਭੋਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ।

ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਬਲਦ ਵੇਚ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਥਾਂ ਰੁਕਿਆ ਤੇ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਇਕ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠ ਗਿਆ ? ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆਏ, ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਧੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮਾਤਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ ? ਬਚਨੇ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਨਵ-ਜੰਮੀ ਧੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਮੁੜ ਨਾ ਬਚਨਾ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਿਆ ? ਸਮੇਂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਚੱਲਿਆ ਮੁੜ ਬਚਨੇ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ? ਬਚਨੇ ਦੇ ਘਰ ਤਾਂ ਕੀ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ? ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਲਾਡਾਂ ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਕੇ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ? ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਕਰਕੇ ਬਚਨਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਖਲੋਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ?

ਆਪਣਾ ਥਕੇਵਾਂ ਲਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਨੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਬਦਲ ਲਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਆ ?ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਬੂਹਾ ਇਕ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਹਰਨਾਮ ਸੀ ? ਉਸ ਨੇ ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ? ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਮ ਸਿਹੁੰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ ? ਕਰਮ ਸਿਹੁੰ ਨੇ ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਇਹ ਗਲ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦੱਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਰਨਾਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਕ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸਕੀ ਧੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ? ਕਰਮ ਸਿਹੁੰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬਚਨਿਆ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਜਦੋਂ ਦੀ ਇਹ ਹਰਨਾਮ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਈ ਹੈ ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਦਿਨ ਹੀ ਫਿਰ ਗਏ ਬਚਨਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਰਮ ਸਿਹੁੰ ਅਤਿ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸੀ ਤੇ ਹਰਨਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਰਮ ਸਿਹੁੰ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਤ ਛੁਡਵਾਈ ਤੇ ਇਸ ਘਰ ਨੂੰ ਗਰਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਸੀ ? ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਅ ਹਰਨਾਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਾਡ-ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ ? ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਹਰਨਾਮ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਵਤੀਰੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਇੱਜ਼ਤ ਸੀ ?

ਬਚਨਾ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹਰਨਾਮ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅਖੀਰ ਬਲਦ ਵੇਚ ਕੇ ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਇਆ ? ਹੁਣ ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ? ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠਾਂ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਚੰਨ ਨੂੰ ਤੱਕਦਾ ਰਿਹਾ ? ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਤੇ ਉਸ ਚੰਨ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹਲਕਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ?

ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਨਹਦ
92689-53541

***

ਗੈਸਟ ਰੂਮ

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਕਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਘਰ ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ? ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ? ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ? ਹੁਣ ਉਹ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਕਿਥੇ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਾ-ਧਾਪੀ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ? ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਤਾਂ ਲਗਪਗ ਖ਼ਤਮ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ? ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕ ਹੀ ਬਚੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ? ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਬਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਆ ਰਹੇ ਸੱਜਣ-ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਤਿਊੜੀਆਂ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ?

ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮਰਾ ਗੈਸਟ ਰੂਮ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਬਣ ਰਿਹਾ ਘਰ ਦੇਖਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਚਾਅ ਨਾਲ ਗੈਸਟ ਰੂਮ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ? ਕੋਠੀ ਦੇ ਮਹੂਰਤ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਹ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕਮਰੇ, ਰਸੋਈ, ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ, ਗੁਸਲਖ਼ਾਨੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਉਹ ਗੈਸਟ ਰੂਮ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ? ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਘਰ ਦੇਖ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ? ਗੈਸਟ ਰੂਮ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ?

ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਵਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਸਕਿਆ ? ਹੁਣ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, 'ਉਹ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਕਦੇ ਆ ਜਾਣਾ' ? ਅੱਜ ਫਿਰ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਿਆ ਸੀ ? ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਦਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਿਹਾ, 'ਉਹ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ' ? ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਦੋਸਤ ਦੇ ਗੇਟ ਥੱਲਿਉਂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ? ਉਸ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲਿਆ ? ਪਰ ਕਮਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਉਹੀ ਦੋਸਤ ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾ ਮੈਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਘਰ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਜੁਆਕਾਂ ਨੂੰ ਖਿਡਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ? ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਅੱਖ ਮਿਲਦੇ ਹੀ,ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ? ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ? ਦੋਸਤ ਨੇ ਬਥੇਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਅੰਦਰ ਆਵੇ, ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਬਾਹਰੋਂ-ਬਾਹਰ ਹੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਸਟਾਰਟ ਕਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੜਕੇ ਪੈ ਗਿਆ, ਧੀਮੀ ਗਤੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਅਸੀਂ ਰੱਖਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ,ਆਏ ਗਏ ਨੂੰ ਦੇਖ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਹੀ ਪਾਉਣੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਗੈਸਟ ਰੂਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਫੋਕੇ ਦਿਖਾਵਿਆਂ ਦੀ, ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੋਚਦਾ ਪਿੰਡ ਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਬੇਬੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਸੀ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਾਇਆ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ

ਵੱਡੀ ਗੱਲ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਹ ਇਕ ਸਮਰਪਿਤ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ? ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਕੂਲ ਆਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਨੇਮ ਸੀ ? ਅਕਸਰ ਮੇਰੀ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ? ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਹਿਲ ਕਰਦੀ ਸੀ ? ਕੁਦਰਤੀ ਮੈਂ ਅੱਜ 10 ਕੁ ਮਿੰਟ ਲੇਟ ਸੀ ? ਐਕਟਿਵਾ 'ਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਬਿਠਾਈ ਉਸ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੇਟ ਅੱਗੇ ਬਰੇਕ ਲਗਾਈ ? 'ਸੌਰੀ ਸਰ, ਅੱਜ ਮੈਂ ਲੇਟ ਹੋ ਗਈ ? ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਸੀ ? ਜਦੋਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਮੁੜਕੋ-ਮੁੜਕੀ ਹੋਇਆ ਇਹ ਛੋਟਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ? ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ? ਅਜੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਹੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ?ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ?ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ?ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਹੀ ਨਾ ਪੈਣ ? ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਲੇਟ ਹੋ ਗਈ ?'ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ 'ਇਹ ਤਾਂ ਸਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ?'ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਨਗੇ, ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨਗੇ, ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ?'ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਰ', ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਅੰਦਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਈ ?

-ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
92177-01415

ਮਿੱਤਰਤਾ

ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਲਵਾਂ ਕਿ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਇਹੀ ਹੈ , ਅਜੇ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੇ ਕੰਨੀਂ ਪਈ , ਜੋ ਗੁੱਸੇ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਯਾਰ । ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅੱਗੋਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਘਰ ਜਵਾਈ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਂ ਪਰ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਬੋਲਦੀ ਏਂ । ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਜੋ ਜੀਅ ਚਾਹੇ ਬੋਲ ਲੈਂਦੀ ਏਂ ਪਰ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਤੇਰਾ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ । ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੀ ਹੈ । ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਇਥੇ ਰੁਕਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ , ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਰਾਤ ਕਿਥੇ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਰਾਹ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਮਰਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਵੀ ਛਕਾਇਆ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ (ਬਾਬਾ ਜੀ) ਦਾ ਲੜਕਾ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਅੰਦਰ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ , ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਿਤਾ ਜੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਫਿਟ ਨਹੀਂ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੁਣ ਕੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕਿਸ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਾਕਾ ਜੀ, ਲੜਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅੰਕਲ ਜੀ ਪਿੱਛੋਂ ਤਾਂ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਧਰਮਕੋਟ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਥੇ ਘਰ ਜਵਾਈ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ , ਘਰ ਵਿਚ ਪਰਚੂਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵੀ ਹੈ , ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਹੋਰ ਸਹਾਰ ਨਾ ਹੋ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਾਕਾ ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇ , ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸੀ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਲੜਕਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖ਼ੂਨ ਚੈੱਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਲੜਕੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ ਗਈ ਸੀ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਕੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਈਰਖਾ ਦੀ ਮੈਲ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,

-ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਧੰਜਲ (ਜੰਮੂ)
96976-79009.

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਅਸਲ ਗਰੀਬੀ

ਜਗਤਾਰ ਸਮਾਲਸਰ
094670-95953

" ਲੈ ਮੰਮੀ ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਕਾਹਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਭਰੀ ਜਾਨੀ ਐਂ ਮਸਾਂ-ਮਸਾਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਿਆਂ, ਨਾਲੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦਾ ਤਾਂ ਪੁੱਤਾਂ-ਧੀਆਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਰਜ਼ ਹੁੰਦੈ,ਜਿਹੜੇ ਪੜ੍ਹਾ-ਲਿਖਾਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਡ ਕਰਦੇ ਐ,ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਹ ਕਰਜ਼ ਵੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਤਾਰਨਾ, ਹੁਣ ਵੇਖੀ ਤੇਰੇ ਪੁੱਤ ਨੇ ਡਾਲਰ ਕਮਾ-ਕਮਾਕੇ ਘਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗਰੀਬੀ ਚੱਕ ਦੇਣੀ ਐ ।' ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਲੱਗੇ ਵੀਜ਼ੇ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋਇਆ ਅਮਨ ਇੱਕੋ ਸਾਹੇ ਬੋਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ । " ਵੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆ ਝੋਲੀਆ ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆ ਹੋਣ ਉਹ ਕਦੇ ਗਰੀਬ ਨਹੀ ਹੁੰਦੇ,ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਲਿਆ ਕੇ ਸਾਡੀ ਝੋਲੀ ਪਾਵੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਐ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਪੁੱਛਿਆ ਈ ਜਾਣਦੈ ।' ਅਮਨ ਦੀ ਮੰਮੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆ ਆਖਿਆ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਮਨ ਕੇਨਡਾ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ-ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਦੀ ਬੰਦ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਲਾਸ਼ ਵੇਖਕੇ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਗਸ਼ੀਆ ਪੈ ਰਹੀਆ ਸਨ। ਉਸਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇ ਅਮਨ ਅੱਜ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ,'ਮੰਮੀ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕਰਜ਼ ਨਹੀ ਉਤਾਰ ਸਕਿਆ ।' ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇ ਅੱਜ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਗਰੀਬ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ

" ਵੇਖ ਗੁਰਕੀਰਤ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਰੁਮਾਂਸ ਨੂੰ ਚਲਦਿਆ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਨੇ,ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਨੀ ਆਂ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਦੋਵੇਂ ਈ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਲੈ ਲਈਏ ।' ਕਾਲਜ ਦੇ ਲਾਅਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਪੰਮੀ ਨੇ ਗੁਰਕੀਰਤ ਨੂੰ ਆਖਿਆ।"ਹਾਂ ਤੂੰ ਠੀਕ ਈ ਕਹਿੰਨੀ ਏ ਪੰਮੀਏ ਫਿਰ ਇੰਝ ਕਰ ਤੂੰ ਕੱਲ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਰੇ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾਂ ।' ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਹ ਜਿਉਂ ਹੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੰਮੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ " ਹਾਂ ਗੁਰਕੀਰਤ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਤੁਹਾਡੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ।"" ਵੇਖ ਪੰਮੀਏ ਮੇਰੇ ਦੋਨੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਾਂ ਮਿਲੀਆ ਮੰਮੀ-ਡੈਡੀ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਬਈ ਜੇਕਰ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਘਰ ਸਰਦਾ-ਬਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਭਾਈ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀ ਆਖਿਰ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਂ ਨੱਕ ਰੱਖਣੀ ਪੈਣੀ ਐ ਨਾ, ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਵੀ ਤਾਂ ਆਖਿਰ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਈ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਨਾ,ਇਹ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਆ,ਪਰ ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ।' ਗੁਰਕੀਰਤ ਨੇ ਪੰਮੀ ਕੋਲੋ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ।" ਪਰ ਮੇਰੇ ਮੰਮੀ-ਡੈਡੀ ਤਾਂ ਕਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਦਾਜ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਗੁਰਕੀਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣੈ ਬਈ ਜੇਕਰ ਮੁੰਡੇ ਆਲੇ ਬਿਨਾ ਦਾਜ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਆ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀ ।' ਪੰਮੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੁਣਾਉਦਿਆ ਆਖਿਆ।" ਫੇਰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ, ਹਿੰਦਿਆ ਹੀ ਗੁਰਕੀਰਤ ਦੂਜੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਿਆ।

***

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ...

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਪੁਰੀ
98783-25301

ਹਾ...ਹਾ...ਹਾ... ਪਾਰਕ 'ਚ ਆ ਕੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗਿਆ , ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੇ ਜਵਾਨ ਸਭ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ । ਇਹਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਊ ਬਈ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੱਸਿਆ ਕਰ । 'ਹਾਂ ਐਵੇਂ ਈ ਹੋਣਾ ਢਾਣੀ ਵਿਚ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਹੋ ਕੇ ਚੁੱਪ ਛਾ ਗਈ।' ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਹੱਸ ਕੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਉਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਰ ਆ ਕੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗਿਆ। ਹੋ ਸਕਦੈ ਏਹਨੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਵਿਚ ਰਾਵਣ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਹੱਸਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ । ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੈ, ਆਪਸ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਢਾਣੀ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਖੇਡਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਗਈ । ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਜਦ ਨੌਜਵਾਨ ਹੱਸ ਕੇ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਢਾਣੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ ਅੱਜ ਪੁੱਛੀਏ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ਼ ਐ ? ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੋਲ ਗਏ । ਹਾਂ ਬਈ ਜਵਾਨ ਕੀ ਗੱਲ ਐ ਤੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਹੱਸਦਾ ਸੀ, ਪਰਸੋਂ ਵੀ ਇਹ ਹੱਸਣ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਕੀ ਐ ? ਬਾਈ ਦਰਅਸਲ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋ । ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਚਲੋ 'ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ' ਤਾਂ ਹੱਸ ਲਈਏ

***

ਜਵਾਬ

ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੜੀ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ, ਜੋ ਕਰਨਗੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਥੱਲੇ ਥੱਲੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਨਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਉਹ ਵਿਹਲੇ ਫਿਰਨਗੇ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਲਵੋ ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋਣਾ ਓਦੋਂ ਨੂੰ ਨਾਲਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੰਨੀ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੇਹੜੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।" ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲਾਇਕ ਲੜਕਾ ਬਿੱਟੂ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਸਰ ਜੀ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਲਾਇਕ ਬੱਚੇ, ਜੋ ਹਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹ ਗਏ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂਕਿ ਹੁਣ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਫ਼ੌਜ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ?" ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਪੀਰੀਅਡ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆਖ ਕੇ ਮਸਾਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਇਆ।

-ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਕਲਾਂ 94635-42896

ਘੁੰਡ ਤੋਂ ਟੈਟੂਆਂ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਨੂੰ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।'ਚਲਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਜਾਂ 'ਅੱਜ' ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੋਧ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ, ਅਜ਼ਾਦੀ,ਵਿਚਾਰ,ਪਹਿਰਾਵਾ,ਸੋਚਣੀ ,ਲੇਖਣੀ, ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਆਦਿ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਰੰਗ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਅੱਜ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵੱਲੋਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਸਾਡੀ ਅਕਲ ਅਤੇ ਸੋਝੀ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਆਧੁਨਿਕ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦੇ ਤੁਰਦੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ,ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਆਪਾਂ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰਥਿਕ , ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਕਲਾਤਮਿਕ ਆਦਿ ਕਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ । ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਘੁੰਡ ਕੱਢਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ। ਘੁੰਡ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਰਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰ ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਪਟੇ ਨਾਲ ? ਮੂੰਹ ਕੱਜਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ। ਘੁੰਡ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਇਹ ਵੱਡਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਘੁੰਡ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਗ-ਸ਼ਰਮ ਤੇ ਝਿਜਕ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਘੁੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਮਾ ਸਾਰਾ ਦੂਹਰਾ ਘੁੰਡ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫ਼ ?ਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਇਕਹਿਰਾ ਘੁੰਡ ਕੱਢਣ ਲੱਗੀਆਂ,ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨਾ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਅੱਧਾ ਘੁੰਡ ਕੱਢਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਕਾਣਾ ਘੁੰਡ ਕੱਢਣ ਲੱਗੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਪਾਸਿਓਂ ਹੀ ਚੁੰਨੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਹੱਥ ਨਾਲ ? ਫੜ ਕੇ ਮੂੰਹ ਢੱਕ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਔਰਤ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਘੁੰਡ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ,÷... ਭਾਈ ਕੁੜੀਏ.... ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਧੀ ਈ ਐਂ..... ਸਾਨੂੰ ਤੇਰੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜਾਈ ਵਿੱਚ.... ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ..... ਤੂੰ ਘੁੰਡ ਨਾ ਕੱਢਿਆ ਕਰ....!÷ ਕਹਿਕੇ ਵਹੁਟੀ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ,÷.... ਭਾਈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ..... ਆਪਣੀਆਂ ਵਹੁਟੀਆਂ ਦਾ ਘੁੰਡ.....ਚੁਕਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ.... ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘੁੰਡ ਸੰਭਾਲਣ.... ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਈ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ.....।÷ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘੁੰਡ ਵਾਲ ?ੀ 'ਗੁਲਾਮੀ' ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਵੱਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਐਸੀ ਨਿਜਾਤ ਦਵਾਈ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ਰਮ ਤੇ ਲੱਜਾ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਰ ਗਏ। ਹੌਲ ?ੀ ਹੌਲ ?ੀ ਔਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕਦਮ ਐਸੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧੇ ਕਿ ਚੁੰਨੀ ਸਿਰੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਗਲ ? ਵਿੱਚ ਲਮਕਣ ਲੱਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਗਲ ? ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਇੱਕ ਮੋਢੇ ਤੇ ਲਟਕਾਈ ਜਾਣ ਲੱਗੀ, ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਸੂਟਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਪਟਾ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਚਲੋ ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ ਜੇ

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ
9988901324

ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਆਧੁਨਿਕ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ,ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਹੁਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਰੁਖ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅੰਦਰ ਬਹਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਕੁੜੀਆਂ ਖ਼ਾਤਰ ਪੱਛਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਵਾਲ ?ਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗ ਕਰਵਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ (ਸਟ ?ਰੇਟ) ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ੀ ਚਾੜ੍ਹ ਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਗਲ ?ੀ ਦੀ ਹੱਟੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹੀ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਤੋਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਹ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਉੱਤਮ ਨਮੂਨਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਐਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਦੇਸੀ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰੰਗਤ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗੀ। ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੌਲ ?ੀ ਹੌਲ ?ੀ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਭਿਅਤਾ ਭਾਰੂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਜਿਹੜੀ ਮਹਿੰਦੀ ਜੋ ਕਦੇ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਰਸਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ,ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਰਲ ? ਬੈਠੇ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ,ਉਹ ਕਿੱਤਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ , ਫਿਰ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿੰਦੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਕਦੋਂ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਕੰਨੋਂ ਕੰਨ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਮਹਿੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਰ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਵਾਲ ? ਘਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਮਹਿੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ 'ਜਮਾਨੇ ਮੁਤਾਬਕ ਤਾਂ ਚੱਲਣਾ ਈ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ÷ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਦੀ ਨਾਲ ? ਤਾਂ ਚਲੋ ਸ਼ਗਨਾਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਪਰ ਟੈਟੂ ਖੁਣਵਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਸਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਟੈਟੂ ਖੁਣਵਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਖਿੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਲੋਕ ਟੈਟੂ ਜਾਂ ਤਤੋਲ ਰਾਹੀਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ,ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਗੋਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਜਾਂ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਖੁਣਵਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਕੋਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਟ ਉੱਤੇ ਮੋਰਨੀ ਖੁਣਵਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਈ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣ ਖ਼ਾਤਰ ਜਾਂ ਰੀਲਾਂ ਪਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਟੈਟੂ ਖੁਣਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਟੈਟੂ ਖੁਣਵਾਉਣ ਲਈ ਨੰਗੇਜ਼ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਧੁੰਨੀ,ਪਿੱਠ,ਗਰਦਨ, ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਪੱਟਾਂ ਉੱਤੇ ਖੁਣਵਾਏ ਟੈਟੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਪਾ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਰੀਲਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸਭ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹੇਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਖੌਤੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਅਖੌਤੀ ਨਵੀਨਤਮ ਸੋਚ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਆਪਣੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ । ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ,ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਵੱਡਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਵਾਲ ?ਾ ਪਰਦਾ ਵੀ ਉਤਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੈਸਾ ਜਿਵੇਂ ਨਚਾਈ ਜਾਂਦਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਨੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

- ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਜਿਵੇਂ ਨਚਾਈ ਜਾਂਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਸੱਚ ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਢੁੱਕਦੀ ਵੀ ਹੈ । ਪੈਸੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ । ਨਹੀਂ ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਪੈਸਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਪੈਸੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪੈਸੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ । ਪੈਸੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ । ਪੈਸਾ ਹੀ ਪੈਸਾ ਹੈ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪੈਸਾ ਹੀ ਪੈਸਾ ਹੈ । ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਪੈਸੇ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੱਤ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਵਾਈ ਕੰਨੀਓ ਜਨਤਾ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ । ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੈ ।

ਹਸਪਤਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ । ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਬਹੁਤ ਹੈ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਮਾਂ ਕਦ ਕਿਸੇ ਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਵਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਪਰ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੀਰੋ ਬਣਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵਧਦੀ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਲਾਲਸਾ ਕਦ ਰੁਕੇਗੀ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਧੜਾ ਧੜ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ । ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇੱਥੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ।

ਮਾਂ ਬਾਪ ਆਪਣੀ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਬੱਚੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਪਿਸ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਹਾਲ ਹਾਲ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖਰਚਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ । ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੌਧਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉਸਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਵਰਤਮਾਨ ਦੋਵੇਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭੋਰਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਣੀ ਹੈ ਉਥੇ ਲੜਾਈਆਂ ਮਿਲ

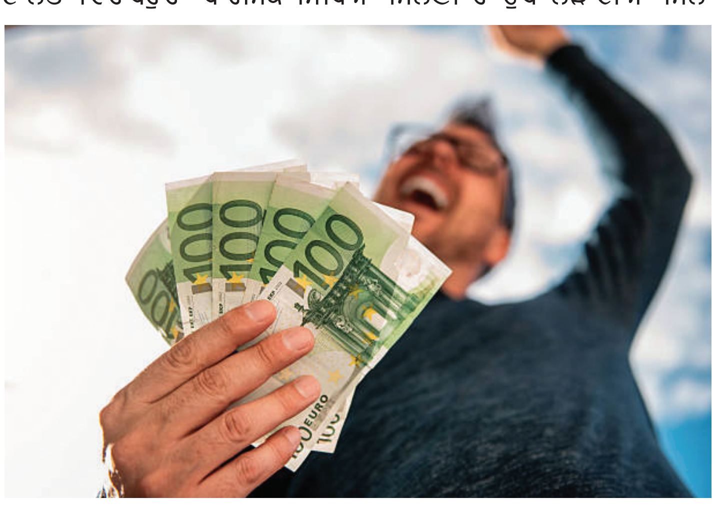

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
5592850841

ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।

ਫਿਰ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਕੀ ਸੋਚੇਗੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਹਾ ਜਰਨ ਤੋਂ ਨਾ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਰ ਸਕਦੇ ਅਸੀਂ ਆਪਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿੰਨੇ ਹਾਂ । ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੋਈ ਬਿਪਤਾ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਿਰਫ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹ ?ਆ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਆਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ । ਕਿੱਥੇ ਘਾਟ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਸਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ । ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਸਾਡੇ ਕੰਨ ਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੱਖ ਰਸ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਗੀਤ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਰਤ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ । ਆਓ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੀਏ ।

ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਤ

ਅਜੋਕੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਸਦੈਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਰੀਰਿਕ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਟੀਕ ਸੇਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ

ਨਾਨਕ ਚਿੰਤਾ ਮਤਿ ਕਰਹੁ
ਚਿੰਤਾ ਤਿਸ ਹੀ ਹੇਇ ॥
ਜਲ ਮਹਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਅਨੁ
ਤਿਨਾ ਭਿ ਰੋਜੀ ਦੇਇ ॥

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗ ??? ਉੱਪਰ ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੋਚ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਹੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਾ ਕੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ। ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜੁਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਆਪੇ ਆਪਿ ।।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਾਪਿ।।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਚਿੰਤਾ"ਕਰਨੀ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਉਲੀਕ, ਆਰੰਭ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜਗਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸਭ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਅਸਲ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਜ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਕਰਮ ਕਰਨਾ, ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਨਿਆਇਕ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਹੈ। ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਦੇ ਪੈਂਡੇ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰ, ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਚਿੰਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ?

ਜੋ ਮਾਗਹਿ ਠਾਕੁਰ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਵੈ ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਜੋ ਬੋਲੈ ਈਹਾ ਊਹਾ ਸਚੁ ਹੋਵੈ ॥?॥??॥??॥

ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵੱਸ ਕੁਝ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਦਇਆ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਚੱਕਰ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਜੀਵ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਆਸ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਉਹ ਆਪ ਖੁਦ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਚ ਕੇ ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਹੰਭ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰਚਿਆ ਹੈ ਤਾ ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਡੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰੇਗਾ।

ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਇਲਾਜ

ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੈਗਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
ਜਿਨਿ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ॥?॥

ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰ,ਚਿੰਤਾ,ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਫਿਕਰਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸੁਚੇਤ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੂਲ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਛੱਡ ਕੇ ਨੇਕ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਛੱਕਣਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾਂ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ

ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਰੱਬ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਹੌਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੰਮ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿਚ ਹੌਸਲਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਸਾਣ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਬੀਜ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੀਜ ਨੂੰ ਅੰਕੁਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਰੱਬ ਖੁਦ ਆਪ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਦਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਦਾਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰੱਬ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਜੋ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾਮ ਜਪੋ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਪੰਜਾਬ।

ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ?

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੀਏ

ਹਰਿ ਇਕੋ ਦਾਤਾ ਸੇਵੀਐ ਹਰਿ ਇਕੁ ਧਿਆਈਐ ॥
ਹਰਿ ਇਕੋ ਦਾਤਾ ਮੰਗੀਐ ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ ਪਾਈਐ ॥

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ, ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਲੋਂ ਡਰ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਤਣਾਓ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕੱਟਦਾ ਹੈ।

ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਰਮ ਕਰੀਏ

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਨਹੀ ਬਲਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਉਸ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੀਏ

ਕਈ ਵਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਕੀਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਹਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੇਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ

ਨਚਣੁ ਕੂਦਣੁ ਮਨ ਕਾ ਚਾਉ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਨ੍ ਮਨਿ ਭਉ ਤਿਨ੍ਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ॥?॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੱਚਣਾ ਅਤੇ ਕੁੱਦਣਾ ਕੇਵਲ ਮਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਭਉ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਆਤਮਿਕ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਦੈਵ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖ਼ੁੱਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁੱਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਤੇ ਅਚੂਕ ਹਥਿਆਰ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤੀ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ 'ਮਿਨੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ' ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਇੱਥੇ ਤੋਂ ਹੀ ਉਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ, ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ 33 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਆਬਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਿੱਧੀ ਵੋਟ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ-ਰਹਿਤ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗ ਲ?ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧੜੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪਬਾਜ਼ੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਚੁਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੇਂਡੂ ਅਰਥਚਾਰੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ-ਮੁਖੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ
ਮੋਰਿੰਡਾ 9417820000

ਪੇਂਡੂ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਦਾ ਗਲਪੀਕਰਨ

ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਬਰਾੜ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਆਲੋਚਨਾ, ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਉੱਚੇ ਪੁਲਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਤੇ 'ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ' ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕਾਲੀ ਗੁਫ਼ਾ' (ਕੀਮਤ: 250 ਰੁਪਏ; ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ) ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਨਵਾਂ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕੁੱਲ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੌੜੇ ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਯਥਾਰਥ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤ੍ਰਾਸਦਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚਦੀ ਲੰਘਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਤੇ ਲਾਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਬਹੁਤੇ ਪਾਤਰ ਅਨਪੜ੍ਹ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਅਤੇ ਨਿਤਾਣੇ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਗ਼ਰੀਬੀ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਓ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਰਗੁਜ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਔਰਤ ਪਾਤਰ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਵਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਵੱਲ ਉਲਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਈ ਵਾਰ ਆਰਥਿਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਕਾਲੀ ਗੁਫ਼ਾ', 'ਦੂਜੀ ਖੁਦਾਈ', 'ਕੁਸੈਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਅਤੇ 'ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ' ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਮਾਰੋ-ਮਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 'ਕਾਲੀ ਗੁਫ਼ਾ' ਦੀ ਧੰਨਵੀਰ ਆਪਣੇ ਮਾਸਟਰ ਪਤੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਬੱਸ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ?ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਪਕੇਰੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਮਾਂ ਦਾ ਕਤਲ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਧੰਨਵੀਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਦੂਜੀ ਖੁਦਾਈ' ਵਿਚ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਗੁਰਮੀਤ ਦੀ ਸੋਹਣੀ ਪਤਨੀ ਮਨਦੀਪ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਉਚਾਟ ਹੋ ਕੇ ਹਰਮਨ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੁੱਖ ਭੋਗਦੀ ਹੈ। 'ਕੁਸੈਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਦੀ ਪਾਤਰ ਨਰਸ ਸਿਮਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜੀਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਾਕਟਰ ਮਰਦ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਨਕਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਾਲੀ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਲਜ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗੇਜ਼ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਨਕਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕੰਤਵੀਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਮੇਨਕਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੇਖ ਕੇ ਕੰਤਵੀਰ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਹੀਣਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉਗਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਤੋੜ-ਭੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਜਬੂਰੀਵੱਸ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਗਲ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 'ਕੁੰਡੀ' ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸ਼ਾਤਰ ਨੇਤਾ ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੇਂਡੂ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲ ਗਲ ਧਸਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।'ਮੌਤ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ' ਤੇ 'ਦੁਖਦਾਈ ਸਵਾਲ' ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 'ਮੌਤ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ' ਵਿਚ ਕਾਮਰੇਡ ਮੋਹਕਮ ਦੇ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸੁਰਜਨ ਦਾ ਟੱਬਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਡਟ ਕੇ ਲੜਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ 'ਅਬ ਜੂਝਣ ਕੋ ਦਾਓ' ਦੇ ਫਲਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਦੁਖਦਾਈ ਸਵਾਲ' ਵਿਚ ਕੱਦੀ ਉਰਫ਼ ਨਿਹੰਗ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਿਮਾਰ ਤੇ ਬੁੱਢੀ ਮਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੋ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਕਾਮਰੇਡ ਅਮਲੋਕ ਦੀ ਚਿੰਤਾ- ਜਾਤੀ ਝਮੇਲੇ' ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਾਮਰੇਡ ਦੀ ਸੋਚ ਇਹ ਬਣੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਕਾਡਰ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਝਮੇਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੇ। 'ਪਰੇਤ' ਕਹਾਣੀ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੀ ਜ਼ਹਿਮਤ ਵਿਚ ਲਿਬੜੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਲਜੀਤ ਜਿਹਾ ਚਮਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿੱਲ/ਜੱਟ ਦਰਸਾ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।'ਭਰਵੀਂ ਫ਼ਸਲ' ਕਹਾਣੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹਟਵੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਅਣਖ਼ ਬਦਲੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਉਠਾਉਂਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਦਾਰੇ ਦੀ ਧੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਿੰਦਰ ਦਾ ਕਤਲ, ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕੀਤੂ ਦਾ ਭਗੌੜਾ ਹੋਣਾ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ।

ਅਤਿ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ6000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਇਹ ਕਹਾਣੀ 1970 ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਜਾਮਨਗਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਧੁੰਦੋਰਾਜੀ ਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਰਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਕੀ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਪੋਪਟ ਵਿਰਾਨੀ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਸਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਐਨੀ ਗਰੀਬੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਤੱਕ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਔਕਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਿਰਫ ਮੌਸਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਬਾਰਸ਼ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਲ ਵਰਗੀ ਸਥਿੱਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਾ ਚੱਲਿਆ ਤਾਂ ਪੋਪਟ ਭਾਈ ਵਿਰਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁੱਲ ਸੰਪਤੀ ? ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ?????ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ,ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਉ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਉ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਕੰਨੂ ਭਾਈ ਤੇ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੋਲ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਤੇ ????ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਤਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਚੰਦੂ ਭਾਈ, ਭੀਕੂ ਭਾਈ ਤੇ ਮੇਘ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਜ ਕੋਟ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਚੰਦੂ ਭਾਈ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਐਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈਤਾਂ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਵਿਖਾਉਣਾ ਪਏਗਾ।

ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰਾਨੀ ਭਰਾ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਹੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦ ਦਾ ਧੰਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਧੋਖਾ ਹੋ ਗਿਆਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਆਈ ਕਿ ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਮੂੰਹ ਵਿਖਾਵਾਂਗੇ। ਪਰ ਫੌਲਾਦ ਵਰਗੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਹੁਣ ਭੁੱਖੇ ਵੀ ਮਰ ਗਏ ਤਾਂ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ।ਉਨ੍ਹਾਂਕੋਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰੀ ਤੇ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਐਸਟਰਨ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਕੈਨਟੀਨ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਵੇਟਰ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਚਿਪਕਾਉਂਦੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਚੈੱਕ ਕਰ ਕੇ ਐਂਟਰੀ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀਆਂ ਪਾਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸੀ ਸਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਅਲੱਗ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ???ਰੁਪਏ ਸੀ ਤੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਤਰਸ ਖਾ ਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨਟੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ?? ਰੁਪਏ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਜੋਉਨ੍ਹਾਂਨੇ ਹੱਥ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਤਰਲਾ ਮਿੰਨਤ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਆਖਰਕਿਸਮਤ ਦੀ ਦੇਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੈਨਟੀਨ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਗੋਵਿੰਦ ਭਾਈ ਨੇ ????ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੈਨਟੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

????ਦੌਰਾਨ ਐਸਟਰਨ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਅਮਿਤਾਬ ਬੱਚਨ ਦੀ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਫਿਲਮ ਕਭੀ ਕਭੀ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਵਿਰਾਨੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਏ। ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦਸ ਮਿੰਟ ਦਾ ਇੰਟਰਵਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਭੁਗਤਾਉਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਹੜਾ ਆਰਡਰ ਨਾ ਭੁਗਤਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਚਲਦੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੇ ਆਉਂਦੇ। ਉਹ ਐਨੇਇਮਾਨਦਾਰ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ ਕਿ ਵਿਰਾਨੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਏ ਪਰ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਾਇਆ। ਗਾਹਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਵੇਫਰਸ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੋਟੈਟੋ ਚਿਪਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਆ ਗਈ ਕਿ ਚਿਪਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ ਤੇ ਕਵਾਲਟੀ ਵੀ ਘਟੀਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਚਿਪਸ ਤਿਆਰ ਕਰੀਏ। ????ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਕੰਨਟੀਨਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਵੀ ਜਮ ?ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਲਿਆ।

ਚੰਦੂ ਭਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੈੱਡ ਬਣਵਾ ਲਿਆ ਤੇ ਕੜ੍ਹਾਹੀ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ। ਆਲੂ ਛਿੱਲਣ ਤੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 6000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਆਇਆ। ਚੰਦੂ ਭਾਈ ਨੇ ਰਾਤ ਰਾਤ ਭਰ ਬੈਠ ਕੇ ਚਿਪਸ ਤਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਭਵ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਲੂ ਕਦੇ ਸੜ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਕਦੇ ਕੱਚੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ, ਪਰ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਰਫੈਕਟ ਪਟੈਟੋ ਚਿਪਸ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਚਿਪਸ ਕੈਨਟੀਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਐਨੇ ਪਸੰਦ ਆਏ ਕਿ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਤਲਣ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲਗਾਉਣੇ ਪਏ। ਜਦੋਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਪਸ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿਪਸ ਬਰਾਂਡ ਦਾ ਨਾਮ ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਾਲਾ ਜੀ ਵੇਫਰਜ਼ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਅੱਧ ਪਚੱਧ ਖਾਧੇ ਪੈਕਟ ਬਾਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁੱਕਰ ਜਾਂਦਾ। ਚੰਦੂ ਭਾਈ

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਏ.ਆਈ.ਜੀ.
(ਰਿਟਾ)
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ

ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਨੌਤੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਮਗਰ ਚਿਪਸ ਦੇ ਥੈਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਗਾਹਕਾਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਕਾਰਨ ਘਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਰਾਂਡ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧ ਗਿਆ ਤੇ ????ਵਿੱਚ ??ਲੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਕੋਟ ਦੇ ਏ.ਜੀ.ਆਈ. ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਟੈਟੋ ਚਿਪਸ ਪਲਾਂਟ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਬਾਲਾ ਜੀ ਵੇਫਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਲਈ ਤੇ ਚੰਦੂ ਭਾਈ, ਭੀਕੂ ਭਾਈ, ਮੇਘ ਜੀ ਭਾਈ ਤੇ ਕੰਨੂ ਭਾਈ ਇਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣ ਗਏ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਐਨੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅੰਕਲ ਚਿਪਸ ਅਤੇ ਲੇਅਜ਼ ਵਰਗੇਬਰਾਂਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਾਨ ਬਰਾਦਰੀ ਲਈ ਧੜਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ????ਆਲੂ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ??% ਕਿਸਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਆਲੂ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਹਨ, ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਕੋਟ ਅਤੇ ਵਾਲਸਾਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੰਦੌਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਖਨਊ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ????ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਾਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਅੱਜ ਉਹ ਚਿਪਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾਚੋਜ਼, ਆਲੂ ਸੇਵ, ਸੇਵ ਮੁਰਮੁਰਾ, ਖੱਟਾ ਮੀਠਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੜਕਾ, ਮੂੰਗ ਦਾਲ, ਮਿਕਸ ਨਮਕੀਨ, ਨਮਕੀਨ ਪੀਨਟਸ ਅਤੇ ਚਨਾ ਜ਼ੋਰ ਗਰਮ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ??ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨੈਕਸ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਰਪ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨੈਕਸ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਲਾ ਜੀ ਵੇਫਰਜ਼ ਪੈਪਸੀਕੋ ਅਤੇ ਹਲਦੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਸਰੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਭਰਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠਾ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਮੋਢੀ : ਸ਼ਿਆਮ ਬੈਨੇਗਲ

ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦਾ ਚਰਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸ਼ਿਆਮ ਬੈਨੇਗਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ, 23 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ, 90 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਅੰਕੁਰ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਮੰਥਨ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼ਿਆਮ ਬੈਨੇਗਲ ਸਮਾਨਾਂਤਰ (ਪੈਰੇਲਲ) ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਜਨਮ 14 ਦਸੰਬਰ 1934 ਨੂੰ ਤਿਰੂਮਲਗਿਰੀ, ਸਿਕੰਦਰਾਬਾਦ (ਹੁਣ ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਆਂਧਰਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਕੋਂਕਣੀ-ਭਾਸ਼ੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਐਕਟਰ ਤੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਗੁਰੂਦੱਤ ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਆਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ ?ਰੀਧਰ ਬੀ. ਬੈਨੇਗਲ ਨੂੰ ਸਟਿਲ ਫੋਟੋਗਰਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ, ਜੋ ਮੂਲ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸ਼ਿਆਮ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਕਸਰ ਖਿੱਚਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੈਮਰੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਉਹਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਉਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਦੀ ਐਮਏ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਹਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਫਿਲਮ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ, ਜੋ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਉਹਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ। 2009 ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਆਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ - ÷ਮੈਂ ਉਦੋਂ 6-7 ਸਾਲ ਦਾ ਸਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਿਕੰਦਰਾਬਾਦ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਗੈਰੀਸਨ ਸਿਨੇਮਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਉੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫਿਲਮ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਪਨੋਟਾਈਜ਼ (ਸੰਮੋਹਿਤ) ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ! ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ 'ਕੈਟ ਪੀਪਲ' ਸੀ। ਇਹ ਇਹ 'ਹਾੱਰਰ ਮੂਵੀ' ਸੀ। ਆਡੀਓ-ਵੀਡੀਓ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਅਸਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਹੋਵੇ! ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਇਸ ਖਾਸੀਅਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ... ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਪਨ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬੰਬਈ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਕਾਪੀ ਐਡੀਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਲੀਵਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਪਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਪਨ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ 1000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਗਿਆਪਨ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਰਿਹਾ... ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਫਿਲਮ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ...।÷

1974 ਵਿੱਚ 'ਅੰਕੁਰ' ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਬਤੌਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਨੇਗਲ ਨੇ 24 ਫਿਲਮਾਂ, 45 ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀਆਂ ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਵਿਗਿਆਪਨ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਉਹਨੇ ਨਿਸ਼ਾਂਤ (1975), ਮੰਥਨ (1976), ਭੂਮਿਕਾ (1977), ਕੋਂਦੂਰਾ (1978), ਜੁਨੂੰਨ (1978), ਕਲਯੁਗ (1981), ਆਰੋਹਨ (1982), ਮੰਡੀ (1983), ਤ੍ਰਿਕਾਲ (1985), ਅੰਤਰਨਾਦ (1991), ਸੂਰਜ ਕਾ ਸਾਤਵਾਂ ਘੋੜਾ (1993), ਮੰਮੋ (1994), ਸਰਦਾਰੀ ਬੇਗ਼ਮ (1996), ਸਮਰ (1999), ਹਰੀ ਭਰੀ (2000), ਜ਼ੁਬੈਦਾ (2001), ਵੈਲਕਮ ਟੂ ਸੱਜਨਪੁਰ (2008) ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਸਫਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ। 'ਅੰਕੁਰ' ਵਿੱਚ ਉਹਨੇ ਆਂਧਰਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। 'ਮੰਥਨ' ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। 'ਮੁਜੀਬ - ਦ ਮੇਕਿੰਗ ਆਫ਼ ਏ ਨੇਸ਼ਨ' ਉਹਦੀ ਆਖਰੀ ਫਿਲਮ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ 2 ਸਾਲ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇਤਾ ਮੁਜੀਬੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ : ਦ ਫਾੱਰਗੌਟਨ ਹੀਰੋ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ ਆਦਿ ਤੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੈਨੇਗਲ ਨੇ ਲੜੀਵਾਰ ਯਾਤਰਾ, ਕਥਾ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ: ਏਕ ਖੋਜ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਬੈਨੇਗਲ ਨੂੰ 1976 ਵਿੱਚ ਪਦਮਸ਼ ?ਰੀ ਅਤੇ 1991 ਵਿੱਚ ਪਦਮਭੂਸ਼ਣ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। 2007 ਵਿੱਚ ਸਿਨੇਮਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਉਹਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਸਰਬਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਦਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਫਾਲਕੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਸਰਬ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹਿੰਦੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਲਈ 5 ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਇਕਲੌਤਾ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (14 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ) ਬੈਨੇਗਲ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ - ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ, ਨਸੀਰੁੱਦੀਨ ਸ਼ਾਹ, ਕੁਲਭੂਸ਼ਨ ਖਰਬੰਦਾ, ਦਿਵਿਆ ਦੱਤਾ, ਰਣਜੀਤ ਕਪੂਰ, ਅਤੁਲ ਤਿਵਾੜੀ, ਕੁਣਾਲ ਕਪੂਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣਾ 90ਵਾਂ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਨੂੰ ਨਸੀਰੁੱਦੀਨ ਸ਼ਾਹ, ਓਮ ਪੁਰੀ, ਅਮਰੀਸ਼ ਪੁਰੀ, ਅਨੰਤ ਨਾਗ, ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ, ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਜਿਹੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੋਵਿੰਦ ਨਿਹਲਾਨੀ ਜਿਹਾ ਸਿਨੇਮੇਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ-ਆਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਨਾਵਾਂ ਨਿਊ ਇੰਡੀਅਨ ਸਿਨੇਮਾ, ਨਿਊ ਵੇਵ ਇੰਡੀਅਨ ਸਿਨੇਮਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਆਰਟ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਬੈਨੇਗਲ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਪਤਨੀ ਨੀਰਾ ਬੈਨੇਗਲ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਪੀਆ ਬੈਨੇਗਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਇਹ ਦਿੱਗਜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਲਈ ਚਿਰਕਾਲ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ # 1, ਲਤਾ ਗਰੀਨ ਐਨਕਲੇਵ, ਪਟਿਆਲਾ-147002. 9417692015.

ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ: ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਲੋੜ

ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਗਲੈਮਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਤੁਲਨ ਹੈ

ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਹੈ—ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ, ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਦੌੜ, ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ। ਇਸ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦੁਨੀਆਂ। ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ÷ਇਕੱਲਤਾ÷ ਹੁਣ ਇੱਕ ਲਗਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ—ਅੰਦਰਲੇ ਇਕੱਲੇ ਰਹੋ, ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਨਾ ਰਹੋ, ਧਿਆਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੋ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਟਕਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਥਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਲਈ, ਇਕਾਂਤ ਉਹ ਦੀਵਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੋ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਥੰਮ ?ਹ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਿਆਨ ਸਥਿਰਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਚੌੜਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ, ਉਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵ ਹਨ - ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜੁੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਕੱਢਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਥਕਾਵਟ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਰਹੋ, ਪਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਟਿਕੇ ਰਹੋ - ਇਹ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਤੁਲਨ ਹੈ।

ਇਕਾਂਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਕੋਈ ਭੱਜਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਜਗ ?ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਣਸੁਲਝੇ ਸਵਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਚਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟੀਚੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੋਕ ਇਕਾਂਤ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ - ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਡਾ. ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸੌਰਭ
(ਮੋਬਾਇਲ) 7015375570
(ਟਾਕ + ਵਟਸਐਪ)

ਪਰ ਇਕਾਂਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਉਦੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕਾਂਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਨਾਲ ਭਰਨ ਦਿਓ; ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਭਿਆਸ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਕਾਂਤ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ; ਉਹ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਸਨ।

ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੋਕ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕੱਲੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚਮਕ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਉਮੀਦਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਮਨ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ ਵੀ ਦੁਰਲੱਭ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਇਕਾਂਤ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਢਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਲਾਹ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਲੰਗਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਤ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਇਸਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਇਸਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਿਆਰ - ਇਹੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਾਰ ਤੱਤ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ; ਇਹ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਯਾਤਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ—ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਹਮਦਰਦ ਹਨ; ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕੱਲੀਆਂ ਸਵੇਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ, ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਇਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੈ। ਸੁਨੇਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਆਓ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੋ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰੋ। ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖਣ। ਇਹ ਇਕਾਂਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ - ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਛੂਹਣਾ।

ਧੁੰਦ ਦੌਰਾਨ ਯਾਤਾਯਾਤ ਅਣਗਹਿਲੀ ਤੋਂ ਬਚੋ

ਸੜਕੀ ਹਾਦਸੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਹੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਘਰ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਤਾਯਾਤ ਨਿਯਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਢਿੱਲ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ (ਐੱਨ.ਸੀ.ਆਰ.ਬੀ.) ਦੀ ਸਾਲ 2023 ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 6276 ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ 4906 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮ 6 ਤੋਂ 9 ਵਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ 6122 ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਹੋਏ ਅਤੇ 4688 ਲੋਕ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ 5871 ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਹੋਏ ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4589 ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੈਲਮੈਂਟ ਚਲਾਉਂਦੇ ਆਮ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਹੈਲਮੈਂਟ ਦਾ ਚਾਲਾਨ ਨਾ ਮਾਤਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਅੱਤਕੱਥਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਂਦੇ ਆਮ ਨਜਰੀਂ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹਨ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਣ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਣ।

ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਾਤਾਯਾਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।ਇਹ ਨਿਯਮ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟ ?ਰੈਫਿਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਕਾਰਨ ਵਿਜੀਵਿਲਿਟੀ ਉਂਝ ਹੀ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਆਵਾਯਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਪਬਲਿਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਦੇ ਵੀ ਤੇਜ ਰਫ਼ਤਾਰ ਜਾਂ ਨਸ਼ਾ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵਾਹਨ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਯਾਤਾਯਾਤ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਾਰਨਾਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ, ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਬੈਲਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਚੌਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲਦੇ ਸਮੇਂ ਜੈਬਰਾ ਕਰਾਸਿੰਗ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਸੱਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਬਰੜਵਾਲ'
ਈਮੇਲ -
bardwal.gobinder@gmail.com

ਧੁੰਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸਮਾਗਮ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਚਾਹ ਆਦਿ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਥੋੜਾ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟਕੇ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਬੰਨ੍ਹਨੁਮਾ ਹੰਪ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ। ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਨਾਗਰਿਕ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਸੈਰ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਜਾਂ ਪਾਰਕ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸੈਰ, ਟਹਿਲ ਕਦਮੀ ਆਦਿ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਰੜਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੜਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਿੱਥੇ ਸਖਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਇਹ ਤੀਰ ਵਾਂਗੂੰ ਸਿੱਧੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕੋਈ ਅੱਤਕੱਥਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਡੰਡੇ ਦੇ ਪੀਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਡੀਗੜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਖਤੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਇੱਕ ਦਮ ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਯਾਤਾਯਾਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਤੇ ਟੰਗ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸੜਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੜਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਅਸੀਂ ਖਤਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਆਦਰਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੜਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ।

ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਡ ?ਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਵਾਹਨ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਜਰੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਓਵਰਟੇਕ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਧਿਆਨ ਜਰੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਡ ?ਰਾਈਵਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਵਹੀਕਲ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੋ, ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਕਦੀ ਵੀ ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਹੀਕਲ ਨਾ ਰੋਕੋ ਜਦੋਂ ਵਹੀਕਲ ਰੋਕਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇੰਡੀਕੇਟਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ ਤੇ ਵਹੀਕਲ ਨੂੰ ਸੜਕ ਤੋਂ ਸਾਇਡ 'ਤੇ ਹੀ ਰੋਕੋ ਅਤੇ ਵਹੀਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਇਟਾਂ ਚਲਾ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਵਾਹਨਾਂ ਤੇ ਰਿਫਲੈਕਟਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਸੜਕ ਤੇ ਚਲਦੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਫਰ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਯਾਤਾਯਾਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤਰਫੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਢਿੱਲ ਦੀ ਥਾਂ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਟਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਸੜਕੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਥਰ ਵਿਛਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਰਹਿਬਰੋ ! ਹੋਸ਼ ਕਰੋ

ਨਾਲ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਭਰੇ
ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਡੇ,
ਰੰਬੀਆਂ, ਆਰੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ
ਅਸੀਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਚੜ੍ਹ ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਤੂੰਬਾ
ਤੂੰਬਾ ਹੋ ਉੱਡੇ,
ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਖੜਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ
ਅਸੀਂ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਵਾਹੀਆਂ ਤੇਗਾਂ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ
ਅੱਜ ਵੀ,
ਵਾਂਗ ਖਰਬੂਜਿਆ ਸਿਰ ਸੀ
ਅਸੀਂ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੱਤੇ।

ਰੁਲੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਵੈਰੀ ਦੀਆਂ
ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ,
ਵਾਂਗ ਨਿੰਬੂਆਂ ਦੇ ਲਹੂ
ਅਸੀਂ ਨਿਚੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਈਂ ਹਾਕਮਾਂ
ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਡਾ,
ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਨੋਕ ਤੇ ਤਖ਼ਤ
ਅਸੀਂ ਛੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਲਿਖਾਂ ਕੀ ਕੀ ਸਿਆਹੀ
ਮੁੱਕ ਚੱਲੀ,
ਵਰਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ
ਅਸੀਂ ਘਰੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਲਿਖੇ ਕੀ ਕ ?ਲਮ 'ਪੱਤੋ' ਦੀ
ਕੰਬਦੀ ਏ,
ਅਹਿਸਾਨ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕਰ
ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਅੱਜ ਮੁੱਲ ਵੱਟਣ ਲੀਡਰ
ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ,
ਨਿਯਮ ਸਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ
ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਰਜਾਈਆ

ਆ ਗਈ ਠੰਡ ਕੱਢਲੋ ਰਜਾਈਆ
ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੇਟੀ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਈਆ
ਧੁੱਪ ਲਵਾ ਕੇ ਸਿੱਲ ਉਡਾਈਏ
ਪੂਰਾ ਸਿਆਲ ਫਿਰ ਨਿੱਘ ਹੰਢਾਈਏ

ਰਜਾਈ 'ਚ ਬਿਹ ਕੇ ਪੜਨਾ ਸੋਖਾ
ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੋਵੇ ਨਾ ਔਖਾ
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਜਾਈਏ
ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਨਾ ਖਾਣਾ ਖਾਈਏ

ਧੋਲੋ ਪੈਰ ਮਾਂ ਅਰਜ ਗੁਜਾਰੇ
ਨਵੇਂ ਗਲੇਫ ਅੱਜ ਹੀ ਚਾੜੇ
ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਟਾਈਏ
ਆਪਾਂ ਵੀ ਥੋੜਾ ਫਰਜ ਨਿਵਾਈਏ

ਗੱਚਕ ਮੂੰਗਫਲੀ ਅੰਦਰੋਂ ਗਰਮੀ ਲਿਆਉਂਦੀ
ਖੋਏ ਦੀ ਪਿੰਨੀ ਸਿਹਤ ਬਣਾਉਂਦੀ
ਪਰ ਬਾਹਰੀ ਠੰਡ ਰਜਾਈ ਮਿਟਾਉਂਦੀ
ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਾਰੇ ਜਾਈਏ

ਐਤਵਾਰ ਮਾਂ ਰਜਾਈਆਂ ਧੁੱਪੇ ਪਾਵੇ
ਲਿੱਟਕੇ ਉੱਪਰ ਮਨ ਖਿਲ ਜਾਵੇ
ਉਹ ਸਮਾਂ ਧਾਲੀਵਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਭੁਲਾਈਏ
ਝਿੜਕਾਂ ਵਾਲੇ ਮੋਹ ਲਈ ਸਿਰ ਝੁਕਾਈਏ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚੰਡੀਗੜ.
78374 90309

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਉ ਨਾਂ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਸੱਜਣੋਂ
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਉ ਨਾਂ
ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਤੁੱਲਿਉ ਨਾਂ,
ਮਿਲ ?ੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗਹਿਣਾਂ
ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾਂ ਕਿਉਂ,
ਫ਼ਰਦਾ ਕੱਢ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ
ਵੇਚਣ ਬਾਰੇ ਵੇਖਣਾਂ ਕਿਉਂ,
ਛੱਡ ਪੰਜਾਬ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਤੇ
ਵੇਖਿਉ ਵੀਰਨੋਂ ਡੁੱਲਿਉ ਨਾਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸੱਜਣੋਂ
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਉ ਨਾਂ......
ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਛੱਡ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ
ਬਾਹਰ ਹੀ ਪੱਕੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ,
ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਤਾਂਗ ਮਿਲ ?ਣ ਵਿੱਚ
ਅੱਖਿਉ ਅੱਥਰੂ ਚੋਅ ਗਏ ਨੇ ,
ਪੱਕਣ ਲੱਗੀ ਕਣਕ ਵਾਂਗਰਾਂ
ਹਵਾ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ ਹੁੱਲਿਉ ਨਾਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸੱਜਣੋਂ
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁਲਿਉ ਨਾਂ.......
ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ
ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ,
ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਦਾ ਨਾਅ ਉਦੋਂ
ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਲੈਂਦੇ ਸੀ,
ਨੇਕ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਛੱਡ
ਪੰਜਾਬੀਅਤ
ਗੈਰ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਖੁੱਲਿਉ ਨਾਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਸਦੇ ਸੱਜਣੋਂ
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਉ ਨਾਂ।
ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਤੁੱਲਿਉ ਨਾਂ।

ਸੇਰਗਿੱਲ ਨੇਕ (ਨੇਕ ਨਿਮਾਣਾਂ)
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 00916280168137

ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ

ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਸਾਡਾ ਉਹਨੇਂ ਖ਼ੂਨ ਪੀਤਾ
ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਸਾਨੂੰ ਉਹਨੇਂ ਯੂਜ ਕੀਤਾ।
ਅਸੀਂ ਝੂਠ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਨੂੰ
ਆਦਤ ਨਾਂ ਪਾਈ,
ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਮਿੱਠਿਆਂ ਤੋਂ
ਖ਼ੁਰਕ ਲੁਹਾਈ,
ਖਾ ਕੇ ਧੋਖੇ ਲੁੱਟੇ ਪੁੱਟੇ
ਜਾਂਮ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਪੀਤਾ।
ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਸਾਡਾ ਉਹਨੇਂ ਖ਼ੂਨ ਪੀਤਾ
ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਸਾਨੂੰ ਉਹਨੇਂ ਯੂਜ ਕੀਤਾ
ਦਿਲੋਂ ਹੋਏ ਲੀਰੋ ਲੀਰ
ਬਣੇਂ ਫਿਰਦੇ ਫ਼ਕੀਰ,
ਮਨ ਰਹਿੰਦਾ ਦਲਗੀਰ
ਵਜਾ ਸੀਨੇਂ ਵਿੱਚ ਤੀਰ,
ਸਾਡਾ ਵੇਖ ਲੈ ਭਰੋਸਾ
ਨਾਂਮ ਹਜੇ ਵੀ ਨਾਂ ਲੀਤਾ।
ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ ......
ਹੁਣ ਨੇਕ ਨਿਮਾਣਾਂ ਬੈਠਾ
ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ,
ਮੌਤ ਕਦੋਂ ਆ ਕੇ ਢੁੱਕੂ ਲਾਊ
ਹਿਜ਼ਰ ਕਿਨਾਰੇ,
ਫੱਟ ਹਿਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਗਹਿਰੇ
ਨਾਪ ਲਵੀਂ ਫੜ ਫੀਤਾ।
ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਸਾਡਾ ਉਹਨੇਂ ਖ਼ੂਨ ਪੀਤਾ
ਅਸੀਂ ਜਿਹਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਸਾਨੂੰ ਉਹਨੇਂ ਯੂਜ ਕੀਤਾ।

ਸੇਰਗਿੱਲ ਨੇਕ (ਨੇਕ ਨਿਮਾਣਾਂ)
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 00916280168137

ਕਵਿਤਾ

ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਨ ਇਤਨਾ ਬੇਬਸ ਰਿਹਾ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਿਕਲ ਗਈ
ਤੂੰ ਗੱਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਲਗਾਇਆ,
ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਪਿਆ।
ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਮੈਂ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਢੀ
ਇਕ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਸਕਰਾ ਵੀ ਨਾ ਸਕਿਆ
ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ।
ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸੀਂ ਤੜਫਦੇ ਹੀ ਰਹੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਤੂੰ ਗੱਲੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਪਿਆ।
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਿਕਲ ਗਈ
ਰਾਤਾਂ ਕਿ ਹਰ ਰਾਤ ਜਾਗਦੇ ਹੀ ਰਹੇ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ।
ਤੂੰ ਆ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪੁਛਿਆ ਦਸ
ਇਕ ਰਾਤ ਸੁੱਖ ਦੀ ਸੁੱਤੇ ਹਾਂ।
ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ
ਦਿਲ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।
ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।
ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰਖੇ ਤਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ
ਕੋਈ ਗਮ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਤੂੰ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ
ਹੁਣ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ

ਮੈਂਬਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਿਲ
ਸੁਰਜੀਤ ਸਾਂਰਗ
8130660205

ਮਾਂ... ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਸ

ਮਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਭਾਵੇਂ
ਸਭ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿੱਕਾ,
ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ
ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਅੱਗੇ
ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫਿੱਕਾ।
ਮਾਂ ਦੀ ਸੂਰਤ,ਮਾਂ ਦੀ ਮੂਰਤ
ਵਸੀ ਰਹੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿਹੜੇ,
ਰੱਬ ਦੀ ਪੂਜਾ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ
ਮਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਜਿਹੜੇ।
ਮਾਂ ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ
ਜੋ ਸਦਾ ਰਹੇ ਜਿਉਂਦਾ,
ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਹਰ ਥਾਂ ਧਰਮਿੰਦਰਾ
ਮਾਂ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆਉਂਦਾ।

ਸ.ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ.ਢੰਦਰਾਲਾ ਢੀਂਡਸਾ

ਕਿਕਲੀ

ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ
ਛੱਲਾਂ ਪਈ ਮਾਰਦੀ ਜਵਾਨੀ ਜੱਟੀ ਹੀਰ ਦੀ
ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ

ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਭਾ ਨੀ
ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਜੋਬਨਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਚਾ ਨੀ
ਜਿੰਦੜੀ ਨਾ ਰੋਲ ਦੇਵੀਂ ਕਿਸੇ ਦਿਲਗੀਰ ਦੀ
ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ

ਜੂੜੇ ਵਿਚ ਮੋਤੀਏ ਦੇ ਫੁੱਲ ਪਏ ਸੱਜਦੇ
ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਗਿੱਧੇ ਪਏ ਵੱਜਦੇ
ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਭੇਤ ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਕੱਜਦੇ
ਫੱਟੀ ਹੋਈ ਏਂ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਡਾਢੇ ਤੀਰ ਦੀ
ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ

ਪਲਕਾਂ ਦੀ ਜਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਝਾਕਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ
ਪਾਣੀਆਂ ਤੇ ਅੱਗਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ
ਰਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਠੇਡੇ ਖਾਣ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਮਾਣੀਆਂ
ਤਾਬ ਨਹੀਉਂ ਝੱਲੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇਰੇ ਡਿੰਗੇ ਚੀਰ ਦੀ
ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ

ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਇਹ ਬੜਾ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੀਆਂ
ਲੱਗ ਜਾਣ ਅੱਖੀਆਂ ਤੇ ਗੁੱਝੀਆਂ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀਆਂ
ਕਿਹਦੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂਘਾਂ ਤੈਨੂੰ ਘੇਰ ਘੇਰ ਬਹਿੰਦੀਆਂ
ਸੱਚ ਸੱਚ ਦੱਸ ਦੇ ਨੀ ਸਹੁੰ ਤੈਨੂੰ ਵੀਰ ਦੀ
ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ

ਛੱਲਾਂ ਪਈ ਮਾਰਦੀ ਜਵਾਨੀ ਜੱਟੀ ਹੀਰ ਦੀ
ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਕਲੀ ਕਲੀਰ ਦੀ

ਅਹਿਮਦ ਰਾਹੀ

ਕਵਿਤਾ

ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ,
ਸਭ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਆਇਆ ,
ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ ਹੈ ਤੇਰੇ ਲਈ ਸ਼ਾਹਿਦ ਤਾਂ ਆਇਆ ,
ਬੈਠਾ ਹੋਵਾ ਬੁੱਕਲ ਤੇਰੀ ਚ , ਤੇ ਜ਼ੁਲਫਾਂ ਦੀ ਛਾ ਹੋਵੇ ,
ਹੱਥ ਕਲਮ ਤੇ ਬੁਲਾ ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ,
ਜਿਥੇ ਜਿਸਮ ਰੂਹਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹੋਣ ਏਸੀ ਸੋਹਣੀ ਥਾਂ ਹੋਵੈ ।
ਜਿਥੇ ਹਵਾ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰੀ ਜਾਵੇ , ਪਹਾੜ ਵੀ ਸੁਨ ਜੇ ਹੋ ਜਾਵਨ ਕੁਝ ਏਸਾ ਹਾਲ ਬਿਆ ਹੋਵੈ ,
ਇਕ ਮੈਂ ਹੋਵਾ ਇਕ ਤੂੰ ਹੋਵੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਜਨੰਤ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਰਾਹ ਹੋਵੈ।

 # ਸ਼ਾਹ ਖਾਨ

ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਗੀਤ

ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਮਾਂ ਹੈ ਸਾਡੀ,
ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਜਾਏ।

ਰੱਬ ਰੂਪ ਘੁਮਿਆਰ ਨੇ,
ਭਾਂਡੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਣਾਏ।

ਤਰਾਂ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ,
ਵੇਖੋ ਸੋਹਣੇ ਰੰਗ ਸਜਾਏ।

ਜਾਤ ਪਾਤ ਰੰਗ ਰੂਪ ਸਾਰੇ,
ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਇਸ ਬਣਾਏ।

ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਇਹ ਖੇਲ ਨਿਆਰਾ,
ਆਖਰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਏ।

ਮਿੱਟੀਓਂ ਜੰਮੇ , ਮਿੱਟੀ ਮਰਨਾ,
ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਕਰਮ ਕਮਾਏ।

ਹਵਾ ਦਾ ਵਿੱਚ ਵਾਜਾ ਵੱਜੇ,
ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਹੀ ਨਾਚ ਨਚਾਏ।

ਇਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਹਉਮੇਂ ਪਾਈ,
ਤੂੰ ਹੀ-ਤੂੰ ਹੀ, ਦਿੱਤਾ ਭੁਲਾਏ।

'ਪੱਤੋ' ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਾ,
ਇਹ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾਏ।

ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਹ ਸਿਕੰਦਰ,
ਦਿੱਤੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਏ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
9465821417

ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਫਰਕ ਮਿੱਤਰਾ,
ਕੋਈ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਗੁਜਾਰ ਰਿਹਾ,

ਕਿਸੇ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ ਇੱਥੇ,
ਕੋਈ ਉੱਤੋਂ ਉੱਤੋਂ ਹੱਸ ਕੇ ਸਾਰ ਰਿਹਾ,

ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਹਾਰ ਕੇ ਵੀ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ,
ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵੀ ਹਾਰ ਰਿਹਾ,

ਨਜ਼ਾਰੇ ਲੈਂਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਰੋਂਦਾ ਫਿਰੇ,
ਕੋਈ ਚੁੱਪ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰ ਰਿਹਾ,

ਕੋਈ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਏ ਦਿਲੋਂ ਵਾਹਲੀ,
ਕੋਈ ਇੱਥੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਰ ਰਿਹਾ,

ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਵਾਲਿਆ ਦੁਨੀਆਂਦਾਰੀ ਏ,
ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਲਾ ,ਕੋਈ ਠਾਰ ਰਿਹਾ

ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਵਾਲਾ
ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ ਸ਼ੇਰੋਂ ਤਹਿ ਸੁਨਾਮ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ।
ਸੰਪਰਕ 98787-98726

ਮੇਰਾ ਵੀਰ

ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰੱਖੜੀ ਵਾਲਾ
ਵੀਰੇ ਨਾਲ ਗਲਵੱਕੜੀ ਵਾਲਾ
ਗੁੱਟ ਤੇ ਰੱਖੜੀ ਸਜਾਉਣੀਆਂ
ਹਰ ਰੀਝ ਦਿਲ ਦੀ ਪੁਗਾਉਣੀ ਏ
ਪੰਜ ਸੋ ਲੈਕੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ
ਨਵੇਂ ਫੋਨ ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ ਪਾਉਣੀ ਏ
ਪਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਾਂ ਆਭਾਗਾ ਦਿਨ ਹੈ
ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਤਾਂ ਰੋ ਵੀ ਲਿਆ ਏ
ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਯਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਦੇ ਕੇ
ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖੋਹ ਵੀ ਲਿਆ ਏ
ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ
ਮੈਂ ਭੈਣ ਹਾਂ ਟੁੱਟੀ ਤਕਦੀਰ ਵਾਲੀ
ਰਿਸਤੇ ਤਾਂ ਇਥੇ ਹੋਰ ਬੜੇ ਨੇ
ਪਰ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਨੀ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਵਾਲੀ
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਲੜੇਗਾ ਕੌਣ
ਬਣ ਪਰਬਤ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜੇਗਾ ਕੌਣ
ਜਦ ਵੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਪੋਚਾ ਲਾਉਣਾ
ਚੱਪਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰ ਬੜੇ ਗਾ ਕੌਣ
ਜਦ ਬੂਹੇ ਅੱਗਿਓ ਮੇਰੀ ਡੋਲੀ ਤੁਰਨੀ
ਖੜ ਕਾਰ ਕੋਲ ਅੱਖਾਂ ਭਰੇਗਾ ਕੌਣ
ਮਨ ਭਰੇ ਭਰੇ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ
ਮੰਨ ਰਹੀ ਆ
ਤੂੰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਏ ਵੀਰੇ ਖੁਸੀ ਰਹੀ
ਤੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਧਾਗਾ
ਤੇਰੇ ਮੋਟਰ ਸਾਇਕਲ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਰਹੀ ਆ

ਲੇਖਕ -ਮਨਦੀਪ ਖਾਨਪੁਰੀ
ਖਾਨਪੁਰ ਸਹੋਤਾ ਹੁਸਂ ?ਿਆਰਪੁਰ
9779179060

ਬਿਹਰਾ ਦਾ ਜਾਮ

ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨਾ ਲਿਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ
ਪਰ ਲਿਖਣੋਂ ਰਹਿ ਨਾ ਸਕਿਆ
ਇਕ ਟੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਸੁਪਨਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਗੰਢਿਆਂ
ਪਰ ਗੰਢ ਹੋ ਨਾ ਸਕਿਆ।
ਕੀ ਲਿਖਾਂ ਹੁਣ ਜਜਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਸੀ
ਖਤ, ਉਹ ਮਹਿਰਮ ਪੜ੍ਹ ਨਾ ਸਕਿਆ।
ਸਮਾਂ, ਸੂਰਤ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਰਹਿੰਦੇ, ਕੋਸਂ ?ਸ ਤਾਂ
ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਭੱਜ ਹੋ ਨਾ ਸਕਿਆ।
ਲੱਗਿਆ ਕਿਉਂ ਬਿਹਰਾ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਣ, ਜੀ ਪੀੜ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਾਂ ਮੁੜ ਨਾ ਸਕਿਆ।

ਹਰਮਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
9780834464

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332+

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 332

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 DEC TO 18 DEC, 2025